

SINTEF A27057- Åpen

Rapport

Konsekvensanalyse - Nedleggelse av Kongsberg Automotive Rollag

Forfattere

Heidi Bull-Berg og Ulf Johansen

Foto: Irene Lislien

Rapport

Konsekvensanalyse - Nedleggelse av Kongsberg Automotive Rollag

EMNEORD:
Konsekvensanalyse
Sysselsetting
Omstilling
Rollag

VERSJON

1.0

DATO

2015-07-01

FORFATTERE

Heidi Bull-Berg og Ulf Johansen

OPPDRAKSGIVER

Buskerud Fylkeskommune

OPPDRAKSGIVERS REF.

Amrjijt Singh

PROSJEKTNR

102010572

ANTALL SIDER OG VEDLEGG:

27 + vedlegg

SAMMENDRAG

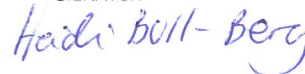
I forbindelse med nedleggelse av Kongsberg Automotives virksomhet i Rollag (KA Rollag) ble SINTEF Teknologi og samfunn gitt i oppdrag av Buskerud fylkeskommune å utføre en konsekvensanalyse for sysselsetting og befolkning.

Ved KA Rollag er det i dag 107 sysselsatte (2014). Dette utgjør omlag 17 prosent av den totale sysselsettingen i Rollag kommune. I tillegg til en direkte konsekvens for disse arbeidsplassene vil også annet næringsliv i Rollag kommune påvirkes av en nedleggelse av virksomheten gjennom underleveranser og konsumvirkninger. For Rollag kommune er det beregnet indirekte virkninger på 12 sysselsatte, hvorav de fleste er knyttet til konsumeffekter. Det er lav arbeidsledighet i regionen, noe som tilsier at det kan være mulig å finne alternative arbeidsplasser her. Hvorvidt dette skjer avhenger selvsagt av kompetansekrav mv. En høy andel av de ansatte hos KA Rollag har både lang ansiennitet og høy alder. Det er i dag en utpendling på 30 prosent av arbeidsstyrken i Rollag kommune, slik at utpendling later til å være et akseptert alternativ. På denne bakgrunn har vi beregnet de befolkningsmessige konsekvensene til å bli relativt beskjedne. Vi forventer at 14 sysselsatte vil flytte, noe som inklusive medflyttere vil gi en befolkningsnedgang på ca. 20 personer.

UTARBEIDET AV

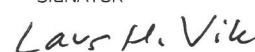
Heidi Bull-Berg

SIGNATUR

KONTROLLERT AV

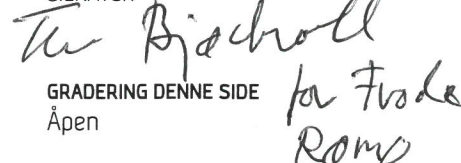
Lars H. Vik

SIGNATUR

GODKJENT AV

Frode Rømo

SIGNATUR

RAPPORTNR

SINTEF A27057

ISBN

978-82-14-05967-0

GRADERING

Åpen

GRADERING DENNE SIDE

Åpen

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag	3
2	Bakgrunn og innledning	7
3	Rollag kommune	7
3.1	Befolkning	7
3.2	Næringsstruktur	11
3.3	Arbeidsmarked	12
3.4	Omstillingskommunen Rollag	15
3.4.1	Kongsberg Automotive Rollag	16
4	Mulige referansebaner for utviklingen i Rollag	18
4.1	Sysselsettingsutvikling	19
4.2	Befolkningsutvikling	20
5	Betydningen av KA Rollag	21
5.1	Kort om metodisk tilnærming	21
5.2	Konsekvenser for sysselsetting	22
5.3	Konsekvenser for befolkning	24
6	Referanser	27
7	Vedlegg A, Referanseutvikling for de ulike regionene	28

1 Sammendrag

SINTEF Teknologi og samfunn ble gitt i oppdrag av Buskerud fylkeskommune å utføre en konsekvensanalyse i forbindelse med nedlegging av Kongsbergs Automotives virksomhet i Rollag (KA Rollag). Analysen er en oppdatering av en tilsvarende konsekvensanalyse utført for Rollag kommune i 2011. I analysen har vi sett på mulige konsekvenser for sysselsetting og befolkning. Konsekvenser for kommunal økonomi er ikke tatt opp i denne analysen.

Rollag kommune er en del av Kongsbergregionen, et samarbeids og interesseorgan for 7 kommuner sentralt på Østlandet. Disse kommunene er Flesberg, Hjartdal, Kongsberg, Nore og Uvdal, Notodden, Rollag og Tinn. Vi mener det vil være naturlig å se på Rollag kommune i forhold til utviklingstrekk i Kongsbergregionen, i stedet for kun bo- og arbeidsmarkedsregionen, og har derfor tatt hensyn til dette i de videre beskrivelsene.

Næringsstruktur

Kommunal tjenesteyting og bearbeidende industri utgjør de største næringene i Rollag kommune målt i antall sysselsatte. Også bygg og anlegg, kraft og vann og primærnæringene utgjør en ikke ubetydelig andel av næringsvirksomheten målt i antall sysselsatte

Kongsberg Automotive Rollag ble etablert i 1987 og er en hjørnesteinsbedrift i hele Numedalsregionen og har en sentral betydning for regionen som helhet og særlig for Rollag kommune. Bedriften har per 2014 107 ansatte, som tilsvarer omtrent 17 prosent av alle sysselsatte i Rollag. Bedriften har mange ansatte med lang ansiennitet og høy snittalder. Av de ansatte ved KA Rollag bor ca. 67 prosent i Rollag. De resterende ansatte er bosatt i nabokommuner, hvor Nore og Uvdal og Flesberg har de største andelene på henholdsvis 17 og 14 prosent. KA Rollag hadde i 2014 en samlet omsetning på 143,5 millioner kroner. KA Virksomheten har betydelige innkjøp av varer og tjenester til produksjonen. Den største andelen er råvarer til produksjonen som i hovedsak importeres fra utlandet (England og Sverige). En liten andel av alle innkjøp gjøres lokalt innenfor Kongsbergregionen. For 2014 er disse innkjøpene estimert til å ha en verdi på 2,5 mill. kroner.

Arbeidsmarked

Rollag kommune hadde i 2013 en sysselsettingsandel på 47 prosent i forhold til befolkningen i kommunen. Til sammenlikning er Kongsbergregionens andel på 53 prosent. Ser vi på antall arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken har Rollag kommune i 2013 en andel på 0,6 prosent. Bortfall og etablering av nye arbeidsplasser i Rollag viser stor variasjon de siste årene, der særlig finanskrisen i 2009 førte til at mange arbeidsplasser i privat sektor falt bort. Statistikken for 2013 viser derimot en oppgang i antall sysselsatte innenfor både privat og offentlig sektor. I 2013 var det så mye som 36 prosent av arbeidsstyrken i Rollag kommune som pendlet ut av kommunen. Innpendlingen var noe lavere med 26 prosent. Ser vi nærmere på pendlingsmatrisen i hele Kongsbergregionen ser vi at den største andelen pendlere (32 prosent) fra Rollag arbeider i Kongsberg kommune. Nore og Uvdal og Flesberg mottar også en god del av pendlerne fra Rollag. Så mye som 41 prosent av innpendlingen til Rollag kommer fra Nore og Uvdal men også en del pendler fra Kongsberg og Flesberg til Rollag.

Befolkning

Rollag kommunen hadde per 1.1.2015 1375 innbyggere, noe som utgjør 2,6 prosent av den totale befolkning i Kongsbergregionen. Befolkningsutviklingen i Rollag kommune er sterkt drevet av nettoflyttingen som varierer en god del. Særlig 2005 var et år med stor netto utflytting fra kommunen.

Referanseutvikling

Som grunnlag for å analysere konsekvensene av en avvikling av KA Rollag, har vi etablert såkalte referansebaner for utviklingen i sysselsetting og befolkning. Referansebanene skal vise forventet utvikling hvis det ikke skjer noen nedleggelse av KA Rollag, og at økonomien for øvrig følger en normal utvikling. Slike referansebaner kan etableres med utgangspunkt i ulike forutsetninger om fremtidig normal utvikling.

Både ved beregningen av disse, og ved beregningen av mulige konsekvenser når KA Rollag avvikles, har vi benyttet modellverktøyet PANDA¹ (Plan- og Analyse-system for Næringsliv, Demografi og Arbeidsmarked). Hovedkilder på datasiden i PANDA er regional fordelt nasjonalregnskapsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk og demografisk statistikk fra SSB.

Det er gjennomført alternative referanseberegninger både med hensyn til sysselsettingsutvikling og befolkningsutvikling for 3 regioner:

- 1) Rollag kommune
- 2) Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal
- 3) Kongsbergregionen

Det er gjennomført flere modellberegninger av sysselsettingsutviklingen hvor vi har sett på forholdet mellom regional og nasjonal utvikling historisk i forhold til nasjonale beregninger for framtidig utvikling. Dette gir en utvikling hvor kommunal sektor i region og kommune er justert ned i henhold til historisk trend, relativt til den nasjonale utviklingen, mens utviklingen i jord- og skogbruk er økt i forhold til landet.

Det er også gjennomført flere alternative beregninger som grunnlag for å etablere en referansebane for befolkningsutvikling. For alle tre regioner er beregnet framtidig befolkningsutvikling basert på gjennomsnittlig historisk utvikling, noe som etter vår mening gir den mest realistiske referansebanen. Den referansebanen vi har lagt til grunn for Rollag kommune har en trend basert på gjennomsnittlig nettoflyttingen de siste 4 år.

Vi er ikke kjent med noen bestemt tidsplan som eventuelt skal legges til grunn for vurdering av konsekvenser ved en nedleggelse, for eksempel gjennom en gradvis avvikling av virksomheten. Vi har derfor gjennomført beregningene ut fra at disse endringene gjennomføres i løpet av ett år (2015). Dersom avviklingen skulle skje et annet år i nærmeste fremtid vil de akkumulerte virkningene neppe avvike mye fra det som framkommer her. Dersom en nedleggelse strekkes over flere år, vil det være mest riktig å fordele den årlige endringen som er beregnet her, ut på de aktuelle årene.

Konsekvenser for sysselsetting

Den direkte betydningen målt i antall sysselsatte ved en nedleggelse av KA Rollag er 107 arbeidsplasser i 2015. I tillegg vil også annet næringsliv påvirkes gjennom underleveranser og konsumvirkninger. Disse to virkningene kalles indirekte virkninger og er beregnet i PANDA-modellen til å omfatte 12 sysselsatte i Rollag kommune. Tabell 1 viser direkte og indirekte effekter for de tre regionene i 2015 ved en nedleggelse av KA Rollag. De indirekte effektene er noe lavere enn i analysen fra 2011 som i hovedsak skyldes færre sysselsatte i KA Rollag, og at virksomhetens lokale og regionale innkjøp er halvert siden den gang.

Tabell 1. Sysselsettingsvirkninger ved en nedlegging av KA Rollag, 2015

	Rollag kommune	Rollag, Flesberg, Nore og Uvdal	Kongsbergregionen
Direkte sysselsettingsvirkninger	107	107	107
Leverandørvirkninger	1	1	1
Konsumvirkninger	11	15	16
Totale sysselsettingsvirkninger	119	123	124

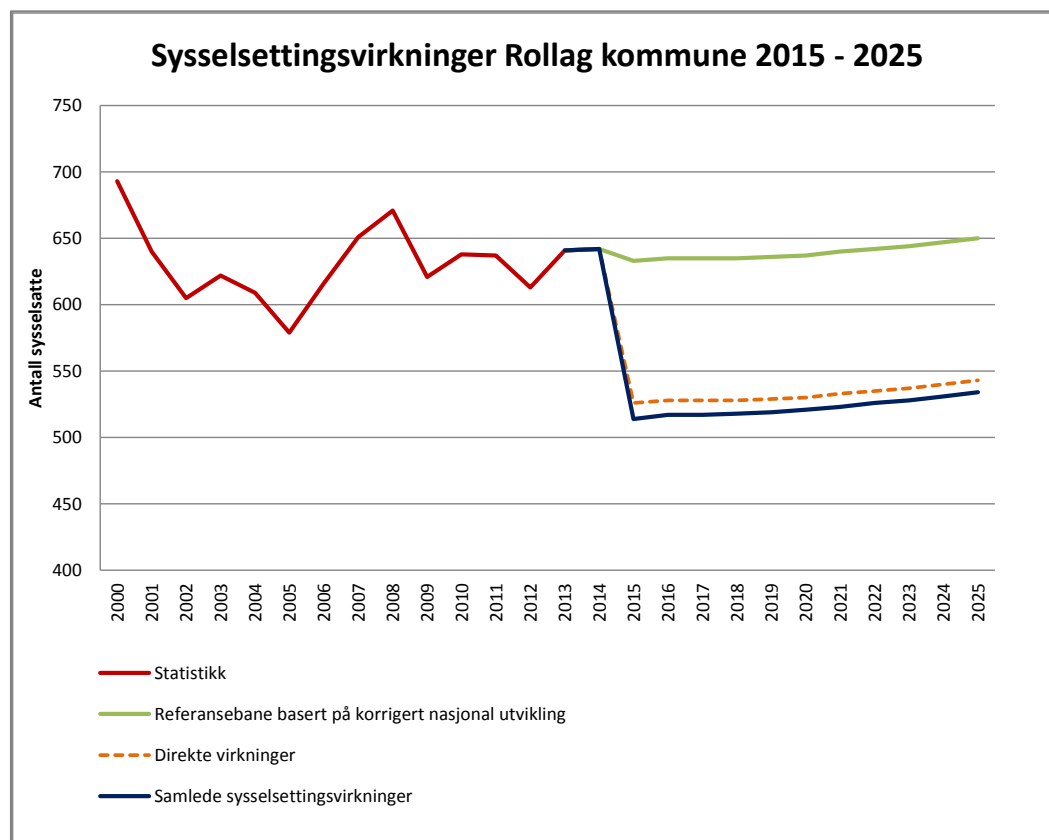
¹PANDA Plan og Analysemodell for Næringsliv, Demografi og Arbeidsmarked. PANDA er et økonomisk-demografisk modellsystem utviklet for bruk i regional analyse og overordnet planlegging i fylker og på lavere geografisk nivå som kommune. Systemet er utviklet og driftes av SINTEF på oppdrag fra fylkeskommuner og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Tabell 2 viser hvordan de indirekte effektene (leverandørvirkninger og konsumvirkninger) fordeler seg på ulike næringer for Rollag kommune i 2015. Vi ser at varehandelsnæringen er sterkest berørt.

Tabell 2. Indirekte effekter fordelt på næring Rollag kommune 2015

	Sysselsatte Rollag
Ansatte i KA Rollag	107
Indirekte effekter Rollag kommune	12
Jordbruk, skogbruk og fiske	0
Råolje og naturgass, utvinning og rørtransport	0
Industri og bergverksdrift	1
Kraft- og vannforsyning	0
Bygge- og anleggsvirksomhet	0
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	7
Transport og kommunikasjon	1
Finans og forretningsmessig tjenesteyting	1
Offentlig forvaltning og annen tjenesteyting	2
Samlet betydning Rollag kommune	119

Figur 1 viser den beregnet fremtidig sysselsetningsutvikling for Rollag kommune frem til 2025, både for referanseutviklingen med KA Rollag til stede, samt konsekvenser for sysselsettingen ved en nedleggelse av virksomheten (forutsatt at de 119 sysselsatte som blir berørt forblir ledige).

Figur 1. Sysselsetningsvirkninger Rollag kommune, 2015 - 2025

Spørsmålet er så hvor mange som kan komme til å flytte fra Rollag som følge av dette, og hvor mange som velger å bli boende og pendle ut av kommunen, eventuelt gå ledig.

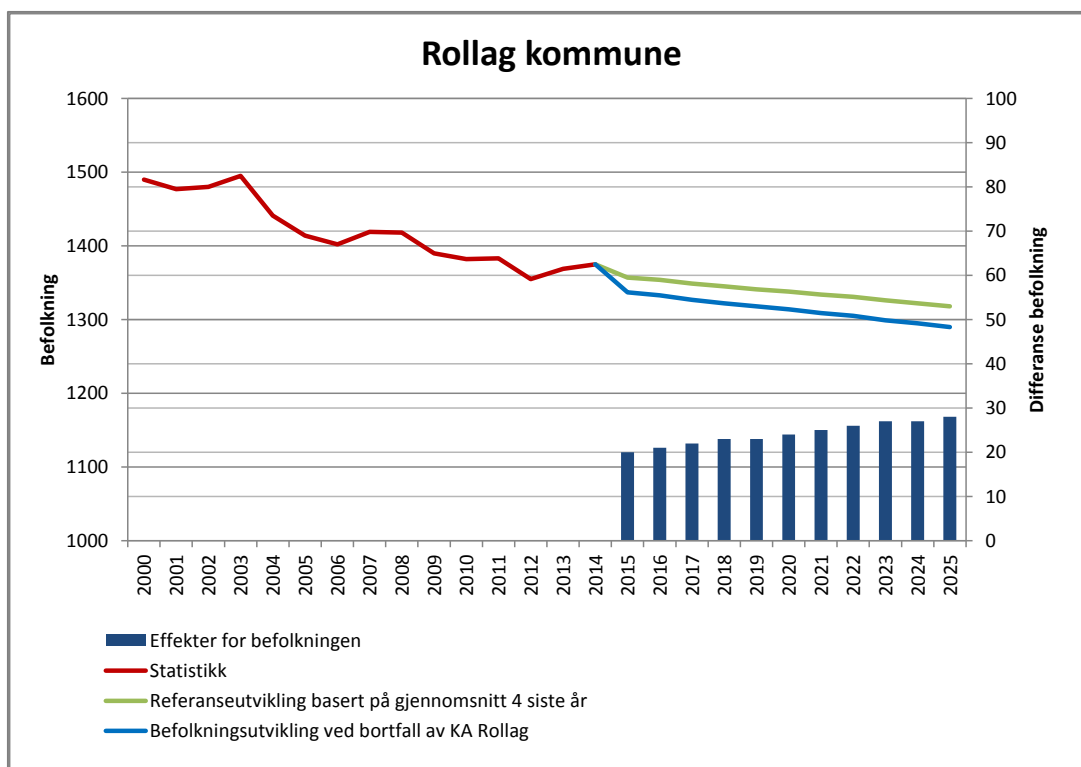
Det er flere faktorer som påvirker muligheten for at disse 119 personene kan få en annen jobb. Det er lav arbeidsledighet i regionen noe som tilsier at det kan være mulig å absorbere de som blir ledige. Hvorvidt dette skjer vil være aktuelle avhenger selvsagt av kompetansekrav mv. En høy andel av de ansatte hos KA Rollag har både lang ansiennitet og høy alder. Ansiennitet vil kunne veie opp for enkelte kompetansekrav, mens høy alder vil kunne være mindre attraktivt for arbeidsgiver mht. til ansettelse, og for arbeidstaker mht. omstilling, pendling etc.

Konsekvenser for befolkning

Vi har kun beregnet konsekvenser for befolkningen for Rollag kommune. Ved beregningen av befolkningskonsekvenser beregnes først konsekvenser for utflytting fra Rollag kommune. Utgangspunktet for beregningen er informasjon om ansatte etter alder og bosted oppgitt av bedriften. Basert på antagelser om tilbøyelighet for flytting for ulike aldersgrupper, samt medflyttere blant familiemedlemmer, er det beregnet en samlet utflytting fra Rollag kommune på 20 personer hvorav 6 er medflyttere.

Figur 2 viser hvordan denne utflyttingen vil slå ut i fremtidig befolkningsutvikling i Rollag kommune og hvor store de befolkningsmessige effektene vil bli årlig.

Over tid vil utflyttingen i de yngste aldersgruppene kunne bli større enn det som kommer fram her.

Figur 2. Fremtidig befolkningsutvikling, og effekter for befolkningen, Rollag kommune

2 Bakgrunn og innledning

SINTEF Teknologi og samfunn ble gitt i oppdrag av Buskerud fylkeskommune å utføre en konsekvensanalyse i forbindelse med en nedlegging av Kongsbergs Automotives virksomhet i Rollag (KA Rollag). Analysen er en oppdatering av en tilsvarende konsekvensanalyse utført for Rollag kommune i 2011. Konsekvensanalysen skal vise betydningen virksomheten har for Rollag kommune, regionen Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal og Kongsbergregionen målt i sysselsetting.

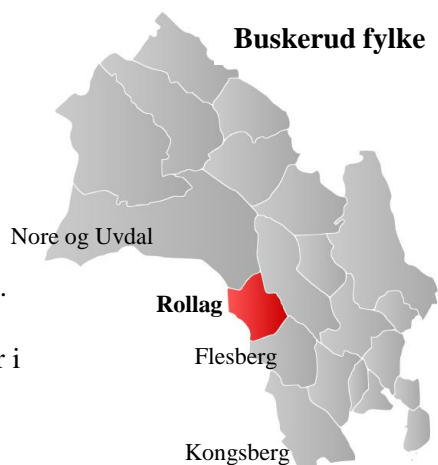
Denne rapporten gir først en beskrivelse av næringsstruktur, arbeidsmarked og befolkning for i hovedsak Rollag kommune. Det er videre laget en referanseutvikling for de tre regionene basert på historiske forutsetninger når det gjelder struktur og utvikling i næringsliv og befolkning, sammen med nasjonale økonomiske prognoseforutsetninger. Dette danner bakteppet for selve konsekvensanalysen.

Deretter er betydningen som KA Rollag direkte og indirekte har for de tre regionene målt i antall sysselsatte beskrevet. Til slutt er mulige konsekvenser for befolkningen i Rollag kommune beregnet.

3 Rollag kommune

Rollag kommune ligger i Buskerud fylke, om lag 60 kilometer nord for Kongsberg langs riksveg 40.

Sør i kommunen ligger tettstedet Rollag med blant annet kommuneadministrasjonen, skole og barnehage. I nord ligger Veggli med skole, barnehage, sykehjem, forretninger, bank, kafe og bakeri. Hovednæringsveier er landbruk og industri, ved siden av at kommunen selv også er en stor arbeidsplass. Rollag hadde 633 sysselsatte i 2014. Kommunens største bedrift er Kongsberg Automotive ASA. Det finnes også flere mindre bedrifter i kommunen både innen bygg og anlegg, transport, varehandel m.m.

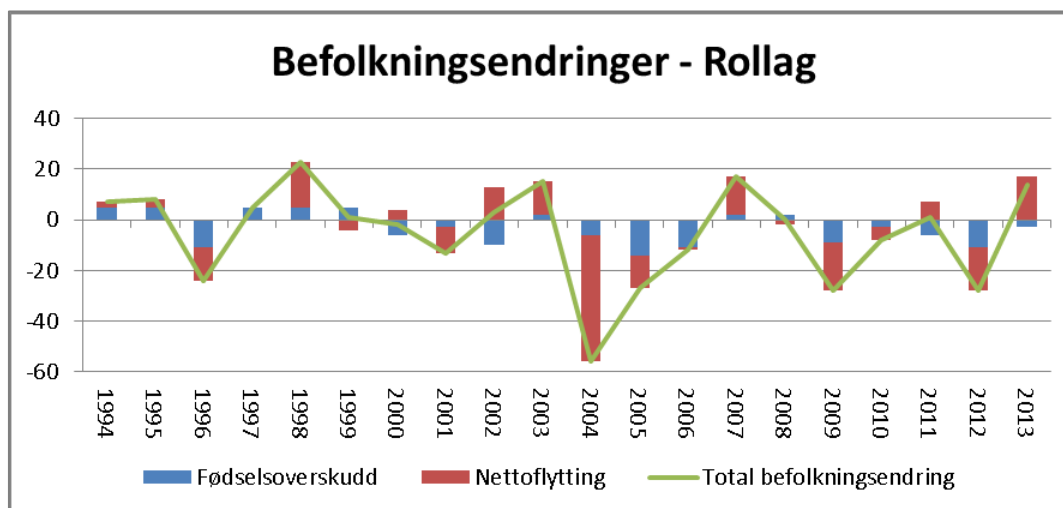

Rollag kommune er en del av en større bo- og arbeidsmarkedsregion. Flere aspekter ved den demografiske strukturen (flytting), arbeidsmarkedet og næringslivet vil være preget av dette. I følge den offisielle inndelingen av bo- og arbeidsmarkedsregioner (NIBR 2013) tilhører Rollag kommune sammen med kommunene Kongsberg og Flesberg, Kongsberg bo- og arbeidsmarkedsregion. Dersom vi legger til grunn SSB sin inndeling i økonomiske regioner, kommer Nore og Uvdal med i Kongsbergregionen i tillegg.

Rollag kommune er en del av et samarbeids- og interesseorgan for 7 kommuner sentralt på Østlandet som også er kalt Kongsbergregionen. Disse kommunene er Flesberg, Hjartdal, Kongsberg, Nore og Uvdal, Notodden, Rollag og Tinn. Vi mener det vil være naturlig å se på Rollag kommune i forhold til utviklingstrekk innen denne Kongsbergregionen, i stedet for en av de mindre regionavgrensningene, og har derfor tatt hensyn til dette i de videre beskrivelsene.

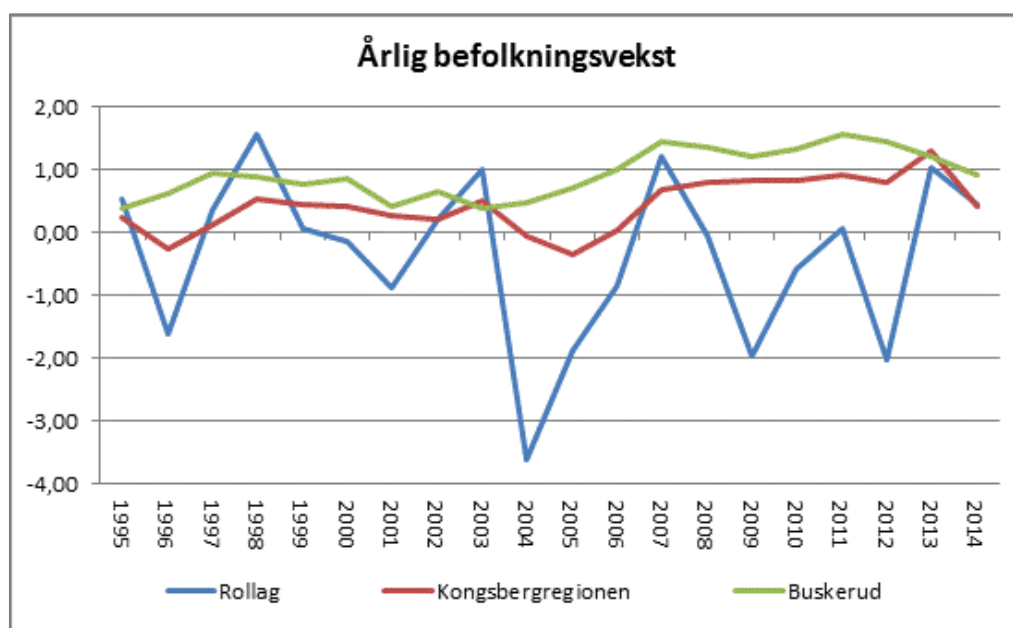
3.1 Befolkning

Rollag kommunen hadde per 1.1.2015 1375 innbyggere, noe som utgjør 2,6 prosent av den totale befolkning i Kongsbergregionen. Som man kan se av Figur 3 har Rollag siden 2000 hatt et negativt fødselsoverskudd, med unntak av tre år der fødselsoverskuddet så vidt var positivt. For å opprettholde folketallet med en slik utvikling over tid er man avhengig av positiv nettoflytting til kommunen.

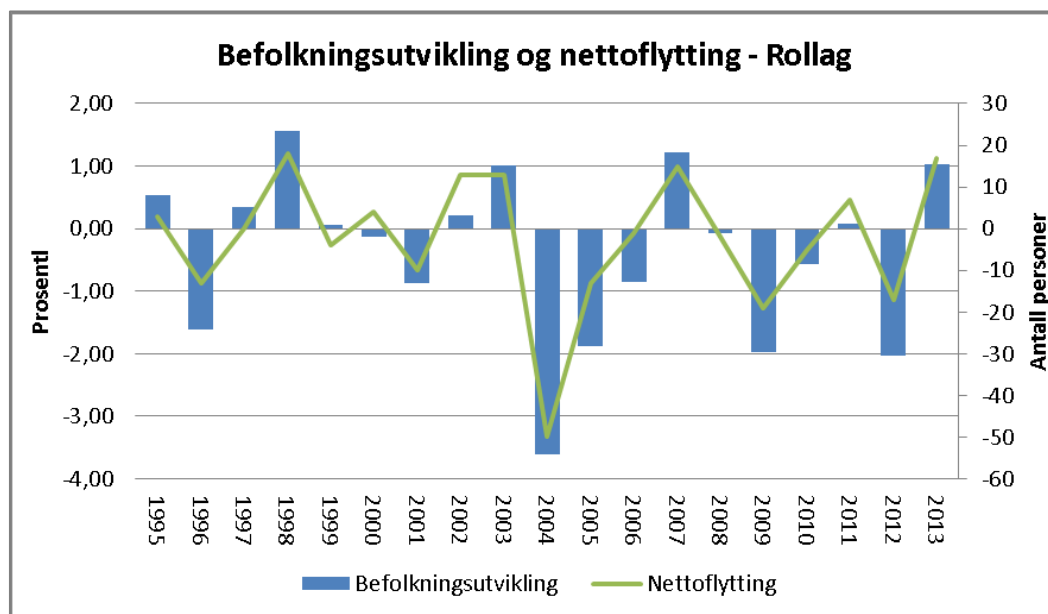
Figur 3. Befolkningsendringer etter type, Rollag, 1994 – 2013 (Kilde: SSB, PANDA)

Årlig befolkningsvekst fra 1990 til 2010 er vist i Figur 4. De siste to årene har befolkningsveksten vært svakt positiv, og på linje med den Kongsbergregionen totalt.

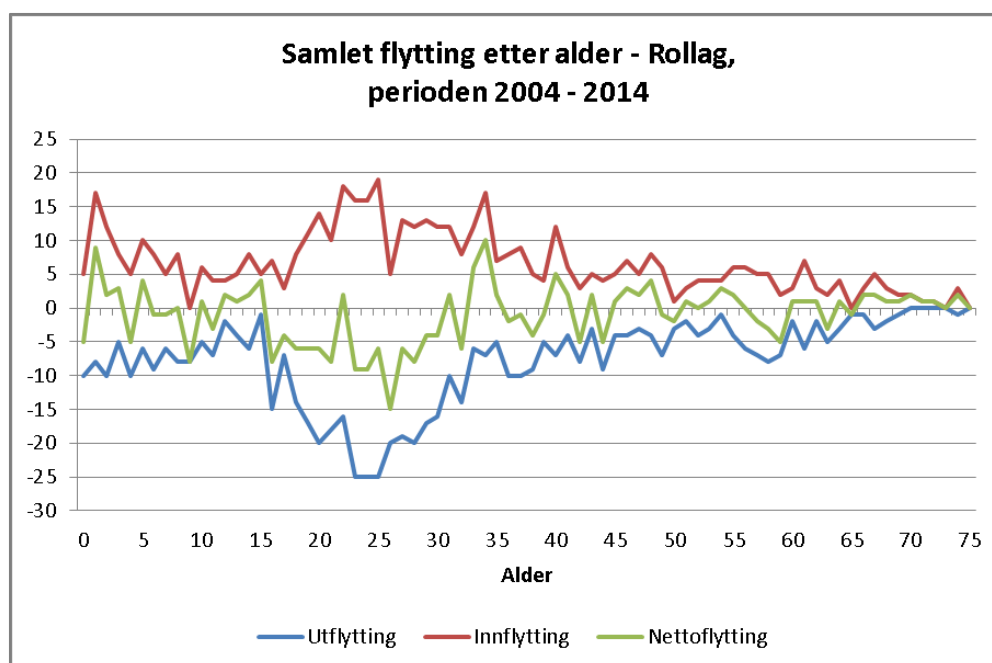
Figur 4. Befolkningsvekst i Rollag, Kongsbergregionen og Buskerud 1995 – 2010 (Kilde: SSB, PANDA)

Befolkningsutviklingen i Rollag kommune er sterkt påvirket av nettoflyttingen som vist i Figur 5. Særlig 2004, 2009 og 2012 var år med stor netto utflytting fra kommunen, mens det i 2013 var positiv nettoflytting og dermed en økning i befolkningsutviklingen.

Figur 5. Befolkningsutvikling og nettoflytting i Rollag kommune 1995 – 2013 (Kilde: SSB, PANDA)

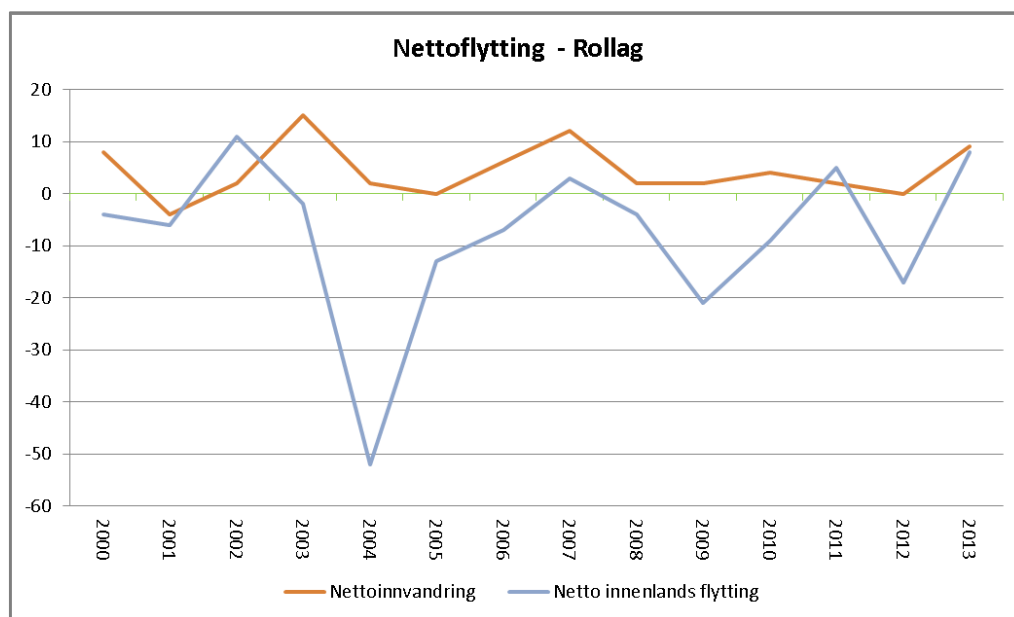
Det aldersfordelte flyttemønsteret i Figur 6 viser at nettoutflyttingen tiltar kraftig i det innbyggerne når alderen for videregående opplæring, mens dette snur når man når 30-årene. Mellom 35 og 55 år er flyttemønsteret noe mer uklart, og bærer preg av at populasjonen (også over tid) er relativt liten for Rollag. Etter 55 år flater tallene ut både med hensyn til inn- og utflytting.

Figur 6. Flytting etter alder, Rollag kommune, for perioden 2004 – 2014 (Kilde: SSB, PANDA)

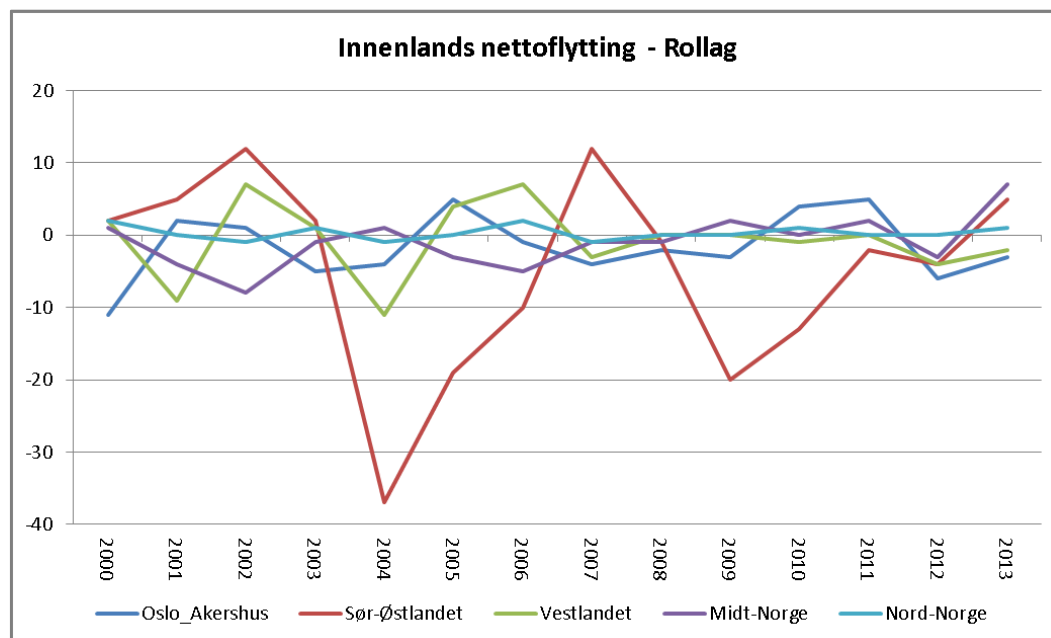
Ser man nærmere på nettoflyttingen og deler den inn i flytting fra utlandet og flytting fra andre innenlandske områder viser Figur 7 at nettoflyttingen i Rollag er noe todelt. Kommunen har jevnt over hatt flere

innenlandske utflyttere enn innflyttere, mens det som drar nettoinnflyttingen opp er innvandring fra utlandet. Nettoinnvandringen har vært positiv i alle år siden 2002.

Figur 7. Nettoflytting, delt i netto innenlandsk flytting og nettoinnvandring (Kilde: SSB, PANDA)

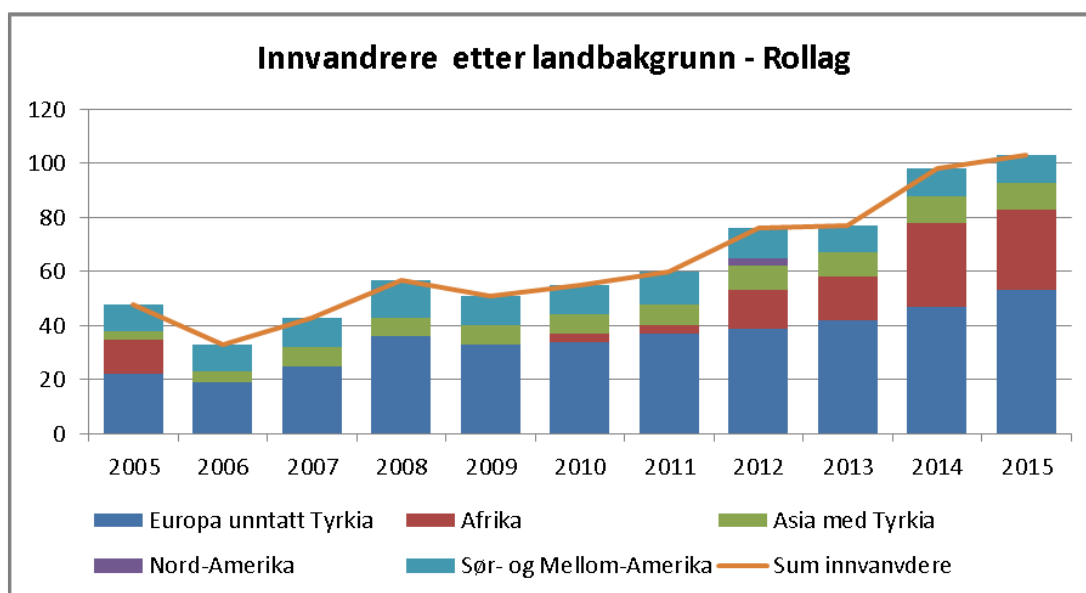
Figur 8 viser nettoflyttingstallene for Rollag, og indikerer hvilke innenlandske områder² Rollag "taper innbyggere til". Ikke overraskende er det mot Oslo, Akershus og øvrige kommuner på Sør-Østlandet de fleste flytter til. Sistnevnte region omfatter blant annet Buskerud fylke.

Figur 8. Innenlandsk nettoflytting i Rollag, etter område, 2000 - 2013 (Kilde: SSB, PANDA)

² *Oslo-Akershus*: Oslo og Akershus, *Sør-Østlandet*: Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust- og Vest-Agder, *Vestlandet*: Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane, *Midt-Norge*: Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag, *Nord-Norge*: Nordland, Troms og Finnmark

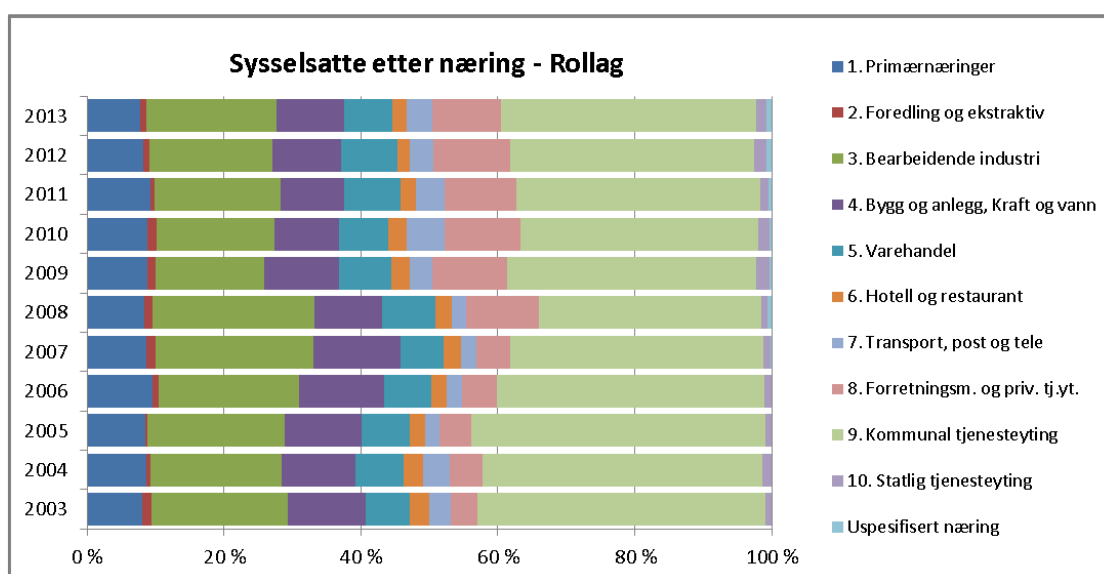
Som man kan se av Figur 9 har antall innvandrere økt i Rollag de siste ti årene, og har nærmere doblet seg i antall siden 2005. Den største innvandringsgruppen i Rollag kommer fra Europa, og blant disse igjen har den største gruppen bakgrunn fra de nordiske landene, mens innvandrere fra Litauen utgjør den største gruppen fra enkeltstående land.

Figur 9. Innvandrere i Rollag etter verdensdel, 2005 – 2015 (Kilde: SSB)

3.2 Næringsstruktur

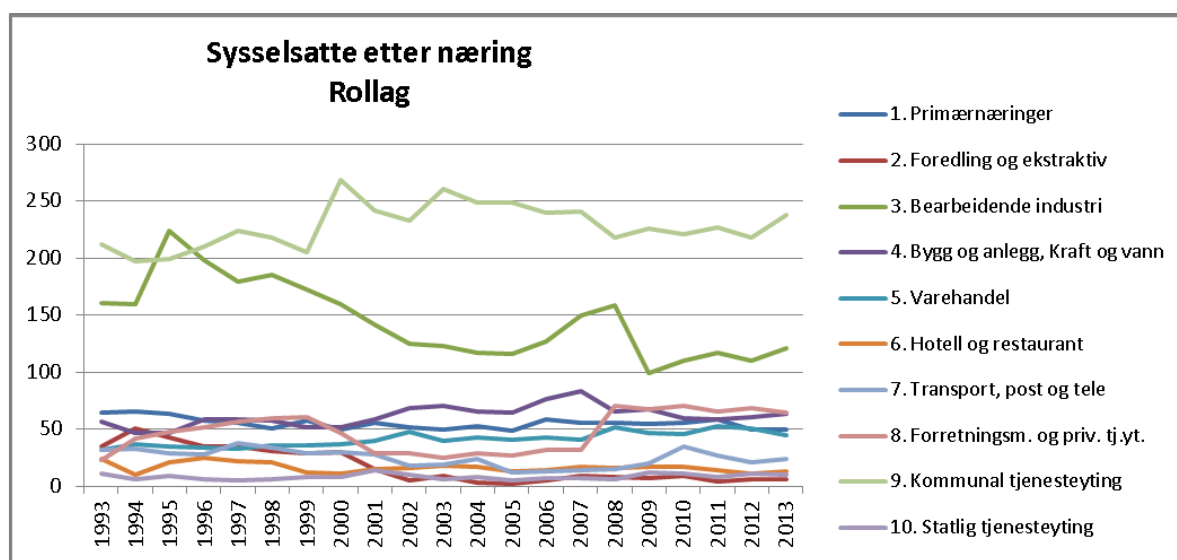
Etter kommunal sektor er de største næringene i kommunen industri, bygg og anlegg og forretningsmessig tjenesteyting. Kommunens største bedrift er Kongsberg Automotive Rollag. Det finnes også flere mindre bedrifter i kommunen både innen bygg og anlegg, transport, varehandel m.m. Ser vi på næringsstrukturen målt i antall sysselsatte får vi en fordeling som vist i Figur 10.

Figur 10. Sysselsatte totalt og fordelt etter næring Rollag kommune, 2003-2013 (Kilde: SSB, PANDA)

Vi ser av figuren at kommunal tjenesteyting og bearbeidende industri utgjør de største næringene målt i antall sysselsatte. Andelene er forholdsvis jevne i hele tiårsperioden, med et lite unntak av årene 2007 og 2008. Også bygg og anlegg, kraft og vann og primærnæringene utgjør en ikke ubetydelig andel av næringsvirksomheten målt i antall sysselsatte.

Figur 11 viser tilsvarende næringsstruktur målt i antall sysselsetting, men gir et bedre bilde av de ulike næringenes utvikling over tid. Vi ser at bearbeidende industri over tid har fått noe mindre betydning, noe som blant annet henger sammen med nedbemanning i KA Rollag. Bygg og anleggsnæringen og forretningsmessig tjenesteyting er næringer som hadde en vekst i antall sysselsatte fram mot 2009.

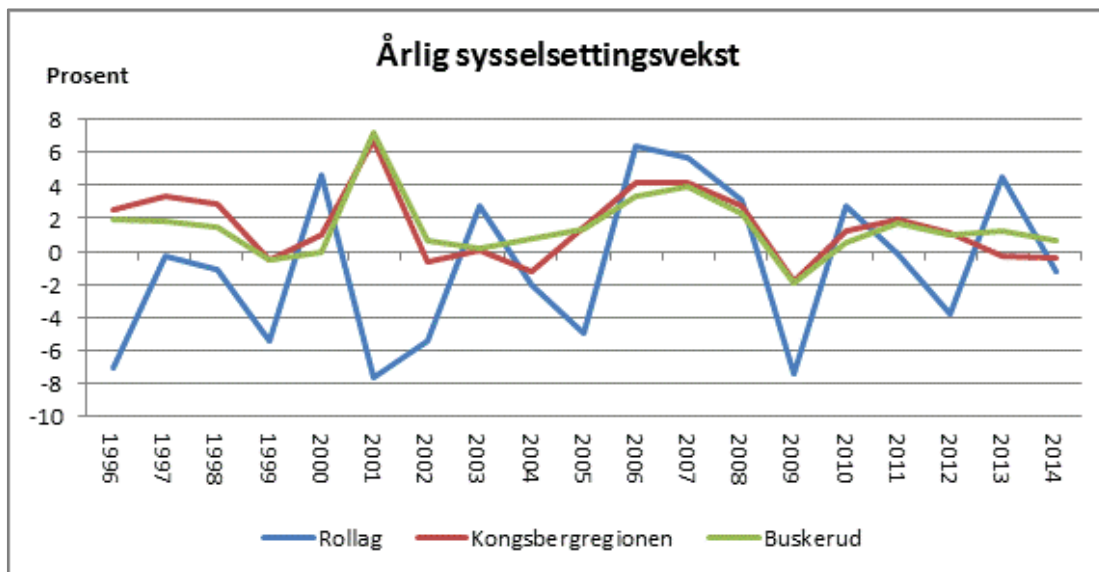

Figur 11. Utvikling i sysselsatte etter næring Rollag kommune, 1993-2013 (Kilde: SSB, PANDA)

I følge NHOs næringsNM for 2014 kommer Rollag ut på plass nummer 202 av 428 kommuner i landet. NæringsNM måler og sammenlikner næringsutviklingen i kommuner basert på fire sentrale variabler: Nyetableringer, Vekst, Lønnsomhet og Størrelse. Rollag er den tredje beste kommunene i Norge med tanke på andelen vekstforetak, men skårer midt på treet når det gjelder næringslivets lønnsomhet (210) og størrelse (204).

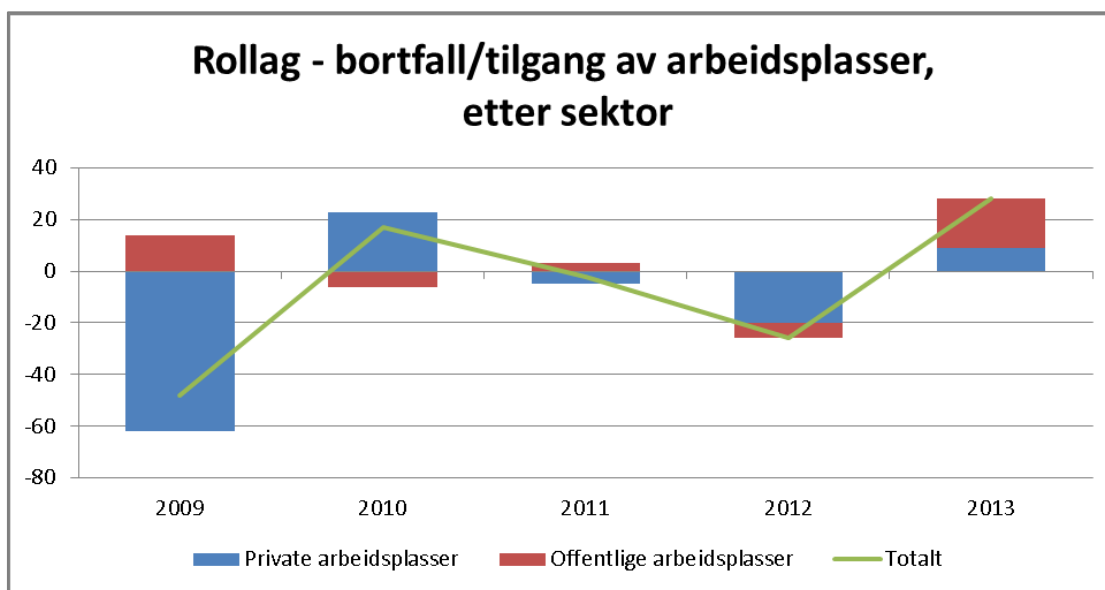
3.3 Arbeidsmarked

Rollag kommune hadde i 2013 en sysselsettingsandel på 47 prosent i forhold til total befolkning i kommunen. Til sammenlikning er Kongsbergsregionens andel på 53 prosent. Den årlige sysselsettingsveksten fra 1990 og frem til i dag er vist i Figur 12. Endring i sysselsettingen har de siste årene svingt i takt med utviklingen i fylket for øvrig, men har til dels hatt noe høyere variasjon for Rollag.

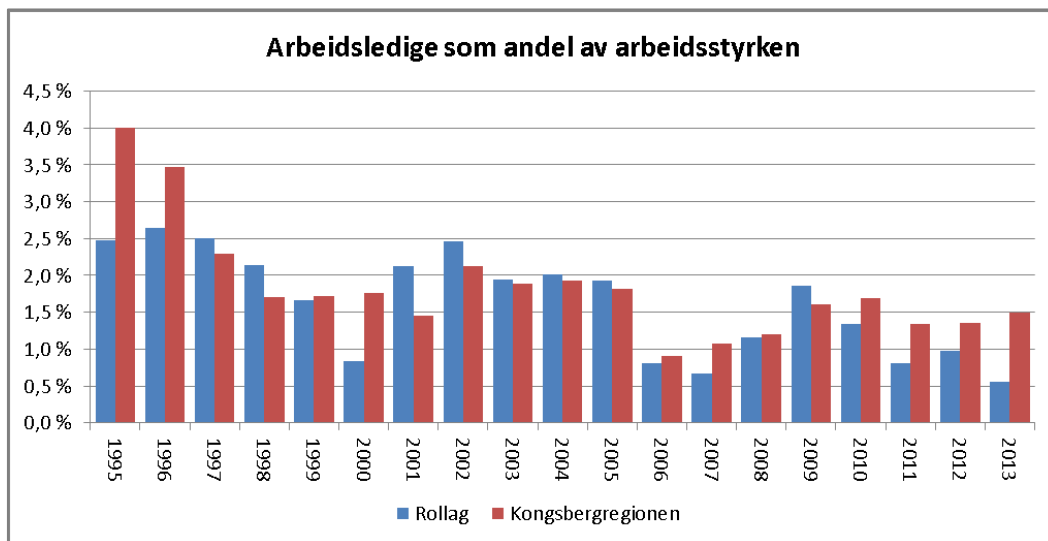
Figur 12. Årlig sysselsetningsvekst 1990-2013 (Kilde: SSB, PANDA)

Bortfall og etablering av nye arbeidsplasser i Rollag viser stor variasjon de siste årene, der særlig finanskrisen i 2009 førte til at mange arbeidsplasser i privat sektor falt bort. Av Figur 13 ser man at det siste året med observasjoner (2013) viser en oppgang for innenfor både privat og offentlig sektor.

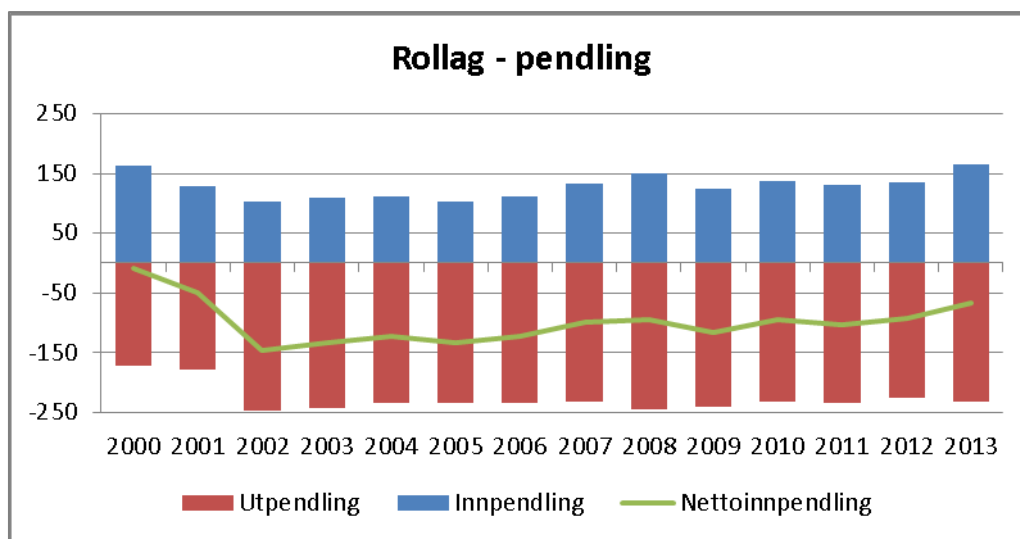
Figur 13. Endring i arbeidsplasser, etter sektor 2009-2013 (Kilde: SSB, PANDA)

Antall arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken var i 2013 0,6 prosent i Rollag. Kongsbergregionen har til sammenlikning en andel på 1,5 prosent som vist i Figur 14. De siste fire årene ser vi at Kongsbergregionens andel jevnt over var mye høyere enn Rollags andel.

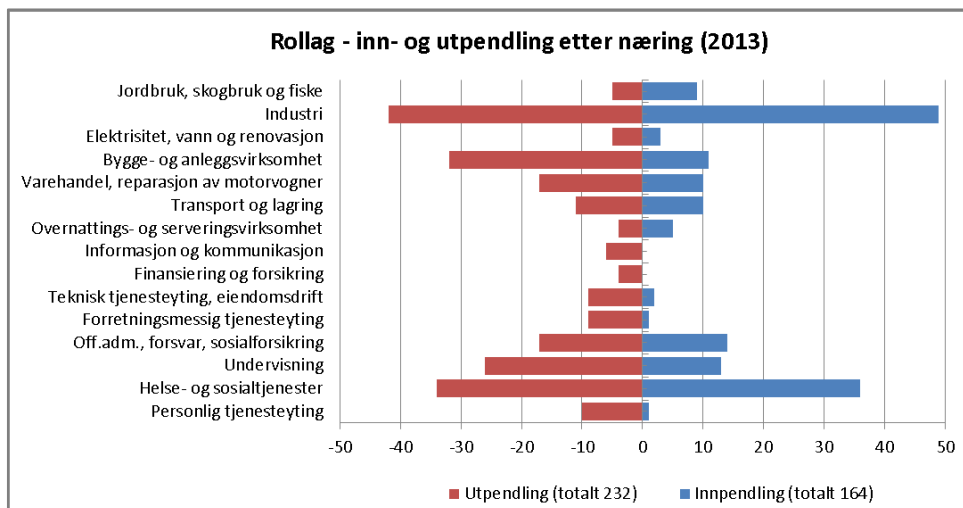
Figur 14. Arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, 1995 – 2013 (Kilde: SSB, PANDA)

I 2013 var det så mye som 36 prosent av arbeidsstyrken i Rollag kommune som pendlet ut av kommunen. Innpendlingen var noe lavere med 26 prosent. Figur 15 viser det historiske pendlingsmønsteret for kommunen siden 2005 og frem til i dag. Vi ser et det i hele perioden har vært en netto utpendling, men at antall som pendler inn til kommunen har økt noe de siste årene.

Figur 15. Historisk pendlingsmønster Rollag kommune, 2000 – 2013 (Kilde: SSB, PANDA)

Figur 16 viser inn- og utpendlingsmønsteret etter næring, der det særlig er innenfor bygg- og anlegg, tjenesteyting og undervisning man finner at mange flere arbeidstakere pendler ut enn inn til Rollag. Sysselsatte innenfor industri og helse - og sosialtjenester har de høyeste pendlingstallene, men her er det tilnærmet like mange som pendler inn som ut av kommunen.

Figur 16. Inn- og utpendling etter næring, 2013 (Kilde: SSB, PANDA)

Ser vi nærmere på pendlingsmatrisen i Tabell 3 ser vi at den største andelen pendlere fra Rollag arbeider i Kongsberg kommune, hele 32 prosent av de som pendler ut jobber her. Nore og Uvdal og Flesberg mottar også en god del av pendlerne fra Rollag. Innpendlingen fra Nore og Uvdal utgjør nærmere 41 prosent av total innpendlingen til Rollag, men det er også en del pendler fra Kongsberg og Flesberg som arbeider i Rollag. Vi ser at Nore og Uvdal viser seg å ha stor betydning for pendlingsmønsteret til Rollag, selv om kommunen ikke er en del av den offisielt definerte bo- og arbeidsmarkedsregionen. I matrisen har vi også inkludert Drammen kommune, da det også er noe pendlingslekkasje hit.

Tabell 3. Pendlingsmatrise Kongsbergregionen inkl. Drammen kommune, 2013. (Kilde: SSB/Panda)

		Pendling til								
		Drammen	Kongsberg	Flesberg	Rollag	Nore og Uvdal	Notodden	Tinn	Hjartdal	Resten av landet
Pendling fra	Drammen	-	589	3	1	7	21	5		14 062
	Kongsberg	487	-	82	20	28	132	10	2	1 766
	Flesberg	31	551	-	49	23	7	1		160
	Rollag	11	74	42	-	51				54
	Nore og Uvdal	24	44	4	67	-		1		158
	Notodden	60	608	3		16	-	46	114	885
	Tinn	2	32	1	1	7	46	-	1	346
	Hjartdal	4	21				180	9	-	167
	Resten av landet	17 581	3 514	55	27	85	862	256	39	-

3.4 Omstillingskommunen Rollag

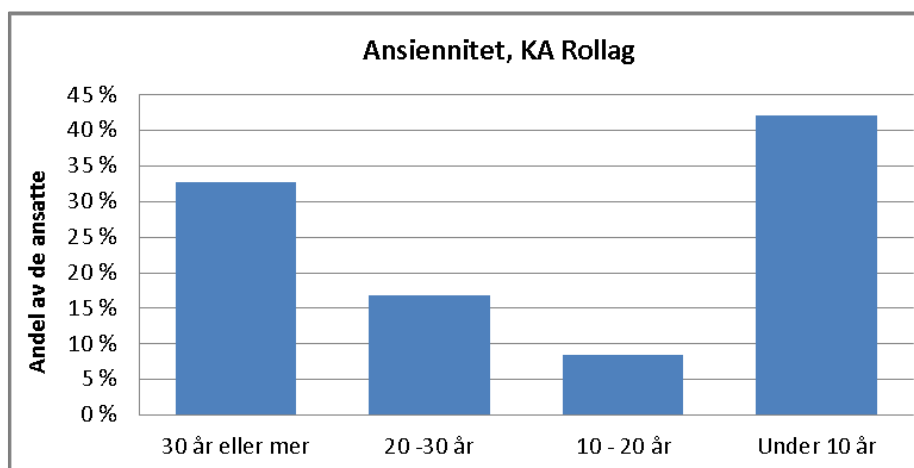
I juni 2011 vedtok Buskerud Fylkeskommune at Rollag kommune skulle få status som omstillingskommune som følge av nedgang i arbeidsplasser og folketall. Hensikten med omstillingsarbeidet er å få nyskappingsaktivitet og næringsutvikling i kommunen. Bakgrunnen for at Rollag er tildelt omstillingsstatus var den sterke nedgangen i sysselsetting i KA Rollag fra 2008 til 2009. Slike store endringer i sysselsettingen gir store virkninger i et lite lokalsamfunn som Rollag og Numedal. Nedgangen i antall ansatte i KA Rollag fra 2008 til 2009 må sees i sammenheng med en lengre periode med nedgang i antall

ansatte og en sterk nedgang i folketallet i Rollag etter år 2000. I både 2013 og 2014 var det derimot en liten økning i folketallet i Rollag.

3.4.1 Kongsberg Automotive Rollag

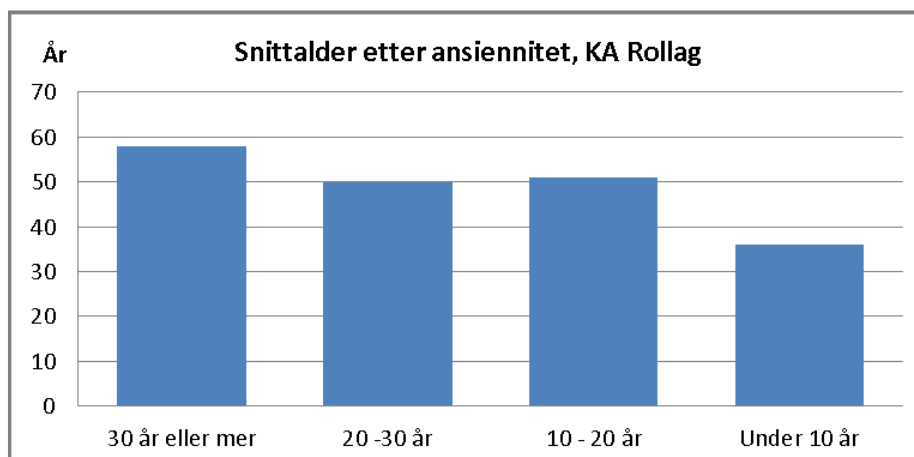
Kongsberg Automotive Rollag ble etablert i 1987 og er en hjørnesteinsbedrift i hele Numedalsregionen og har hatt en sentral betydning for regionen som helhet og særlig for Rollag kommune. Bedriften hadde en vekst utover 90-tallet til et toppnivå på 209 årsverk (221 sysselsatte) ved årsskiftet 1995-1996. Bedriften reduserte så arbeidsstokken gradvis de neste årene, og opplevde en sterk nedgang i sysselsetting i forbindelse med finanskrisen i 2009, da antall årsverk ble redusert fra 132 til 76. Bedriften kom seg likevel bra gjennom krisen og har i dag 107 ansatte, noe som tilsvarer omtrent 17 prosent av alle sysselsatte i kommunen.

Ser vi nærmere på de ansatte ved KA Rollag viser det seg at bedriften har mange ansatte med lang ansiennitet og høy snittalder. Figur 17 viser at 33 prosent av de ansatte har mer enn 30 års ansiennitet. Gjennomsnittlig ansiennitet for alle ansatte ved KA Rollag er 19 år.

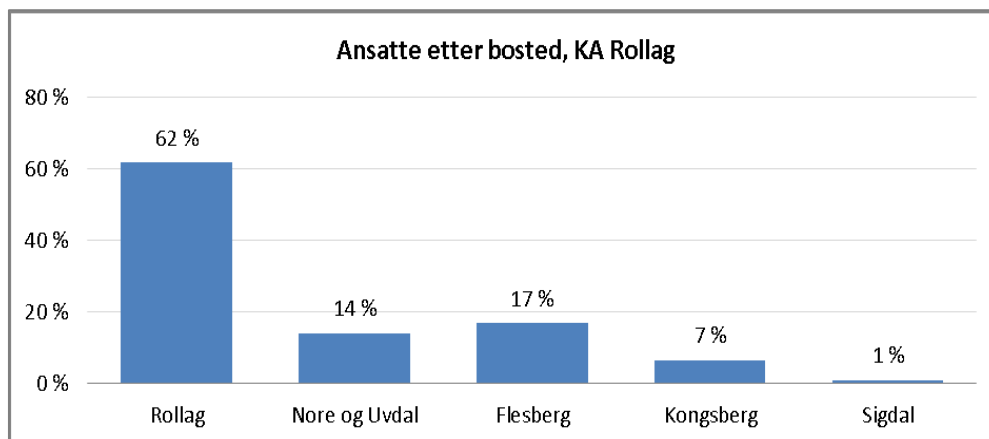
Figur 17. Ansiennitet for ansatte ved KA Rollag, 2014 (Kilde: Kongsberg Automotive)

Tilsvarende ser vi i Figur 18 at snittalderen for alle ansiennitetsgrupper er relativt høy, og høyest for gruppen med erfaring på 30 år eller mer med en snittalder på 58 år. Gjennomsnittsalder for alle ansatte i 2014 var 47 år, noe som er en liten nedgang siden forrige omstillingsanalyse i 2011.

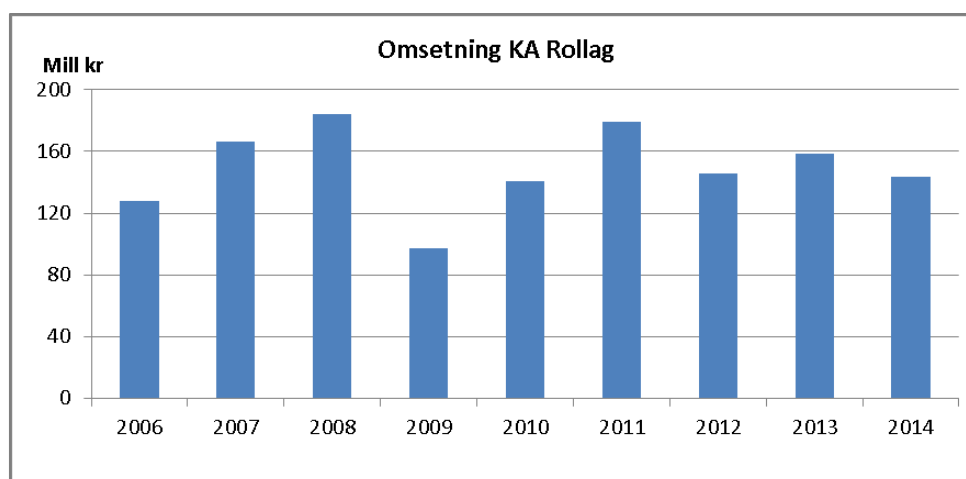
Figur 18. Snittalder etter ansiennitet ved KA Rollag, 2014 (Kilde: Kongsberg Automotive)

Av de ansatte ved KA Rollag bor ca. 62 prosent i Rollag. De resterende ansatte er bosatt i nabokommuner, hvor Flesberg og Nore og Uvdal har de største andelene på henholdsvis 17 og 14 prosent som vist i Figur 19.

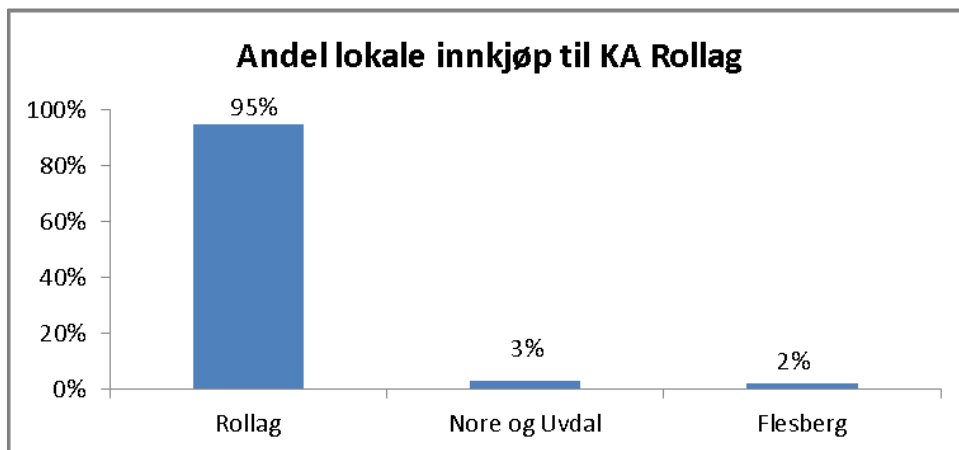
Figur 19. Ansatte ved KA Rollag fordelt etter bosted, 2014 (Kilde: Kongsberg Automotive)

KA Rollag hadde for 2014 en samlet omsetning på 143,5 millioner kroner. I årene etter 2009 har omsetningen vært på et stabilt nivå, med unntak av 2011 hvor omsetningen var på nivå med toppåret 2008. Figur 20 viser KA Rollags omsetning i perioden 2006 – 2014.

Figur 20. Samlet omsetning for KA Rollag 2006-2014 (Kilde: Kongsberg Automotive)

KA Rollag har betydelige innkjøp av varer og tjenester til produksjonen. Den største andelen er råvarer til produksjonen som i hovedsak importeres fra utlandet (England og Sverige). En liten andel av alle innkjøp gjøres lokalt innenfor Kongsbergregionen. I 2014 er disse innkjøpene estimert til å ha en verdi på 2,5 mill. kroner. Som vist i Figur 21 kom hovedvekten av lokale underleveransene fra Rollag kommune med en andel på 95 prosent. Resterende innkjøp ble gjort fra Nore og Uvdal og Flesberg med andeler på henholdsvis 3 og 2 prosent.

Figur 21. Lokale innkjøp KA Rollag, etter innkjøpskommune, 2014. (Kilde: Kongsberg Automotive)

Ser vi nærmere på hvilke næringer de lokale innkjøpene gjøres fra, utgjør leveranser fra kraftforsyning og kommunal tjenesteyting de største andelene på henholdsvis 41 og 40 prosent. Om lag 4 prosent av leveransene er fra metallvareindustrien, mens andre næringer står for resterende 15 prosent av lokale innkjøpene.

KA Rollag eksporterer hele sin produksjon og er svært konkurranseutsatt. Dette gjør bedriften følsom for svingninger i verdensmarkedet, noe virkningene av finanskrisen i 2009 har gitt et klart bilde på.

4 Mulige referansebaner for utviklingen i Rollag

Som grunnlag for å analysere konsekvensene av en nedleggelse av KA Rollag, har vi etablert ulike referansebaner for den fremtidige utviklingen i sysselsetting og befolkning. Referansebanene skal vise forventet utvikling hvis det ikke skjer noen nedleggelse av KA Rollag, og at økonomien for øvrig hovedsakelig følger en normal utvikling. Slike referansebaner kan etableres med utgangspunkt i ulike forutsetninger om fremtidig normal utvikling. Både ved beregningen av disse, og ved beregningen av konsekvenser av at KA Rollag blir avviklet, har vi benyttet modellverktøyet PANDA³ (Plan- og Analysesystem for Næringsliv, Demografi og Arbeidsmarked). Hovedkilder på datasiden i PANDA er regionalt fordelt nasjonalregnskapsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk og demografisk statistikk fra SSB.

Det er gjennomført alternative referanseberegninger både med hensyn til sysselsettingsutvikling og befolkningsutvikling for 3 regioner:

- 4) Rollag kommune
- 5) Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal
- 6) Kongsbergregionen

Vi vil i hovedsak fokusere på den framtidige utviklingen og referansebanene for *Rollag kommune*. Figurer for alle de ulike alternative referansebanene for de ulike regionene finnes i vedlegg A.

³PANDA Plan og Analysemodell for Næringsliv, Demografi og Arbeidsmarked. PANDA er et økonomisk-demografisk modellsystem utviklet for bruk i regional analyse og overordnet planlegging i fylker og på lavere geografisk nivå som kommune. Systemet er utviklet og driftes av SINTEF på oppdrag fra fylkeskommuner og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

4.1 Sysselsettingsutvikling

Følgende alternative forutsetninger er lagt til grunn i modellberegning av forventet fremtidig næringsutvikling målt i antall sysselsatte:

- Forventet nasjonal utvikling (basert på utviklingsbaner i SSBs makromodell MODAG⁴).
- Forventet nasjonal utvikling med korreksjoner for næringene jordbruk, skogbruk og kommunal tjenesteyting

Dersom vi gjennomfører beregninger med utgangspunkt i samme forutsetninger som nasjonale beregninger med MODAG, gir dette den øverste utviklingsbanen som vist i Figur 22 etter 2015 for utvikling i sysselsetting i Rollag. Det vil si at de enkelte næringene får en utvikling som hovedsakelig samsvarer med utviklingen beregnet på nasjonalt nivå. Beregningene gir et relativt optimistisk utviklingsforløp, men ligger innenfor svingningene i sysselsetting som kan observeres historisk.

De største næringene i Rollag målt ved antall sysselsatte (tall for 2013 i parentes) er Kommunal tjenesteyting (238), Transportmiddelindustri (115), Jord- og skogbruk (50), Bygg og anlegg (51), Varehandel (45). For regionen Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal er også disse de største næringene. For Kongsbergregionen er Kommunal tjenesteyting den største målt i antall sysselsatte, samt at Varehandel, Bygg og anlegg og Bygging av skip og båter, oljeplattformer og moduler er blant de største grunnet stor aktivitet innenfor subseaområdet.

Vi har så sett på utviklingen i to av disse næringene for Rollag, hvor vi spesielt har vurdert utviklingen i sysselsetting sett i forhold til historisk trend både regionalt og nasjonalt.

Kommunal tjenesteyting

Her er utviklingen historisk sett lavere enn landsgjennomsnittet. Det er også en sammenheng mellom befolkningsutvikling og utvikling i kommunal tjenesteproduksjon som en bør ta i betraktning. I siste 10-årsperiode økte kommunal sysselsetting i gjennomsnitt med 0,2 prosent pr år for landet i alt, mens den i Rollag hadde en reduksjon på -1,3 prosent. Befolkningen i Rollag hadde i samme periode en reduksjon på -0,7 prosent pr år, mens den nasjonalt økte med gjennomsnittlig 0,9 prosent pr år. Forskjellen i relativ utvikling i befolkning og sysselsatte i kommunal tjenesteyting var dermed om lag 1,5 prosent i begge tilfeller.

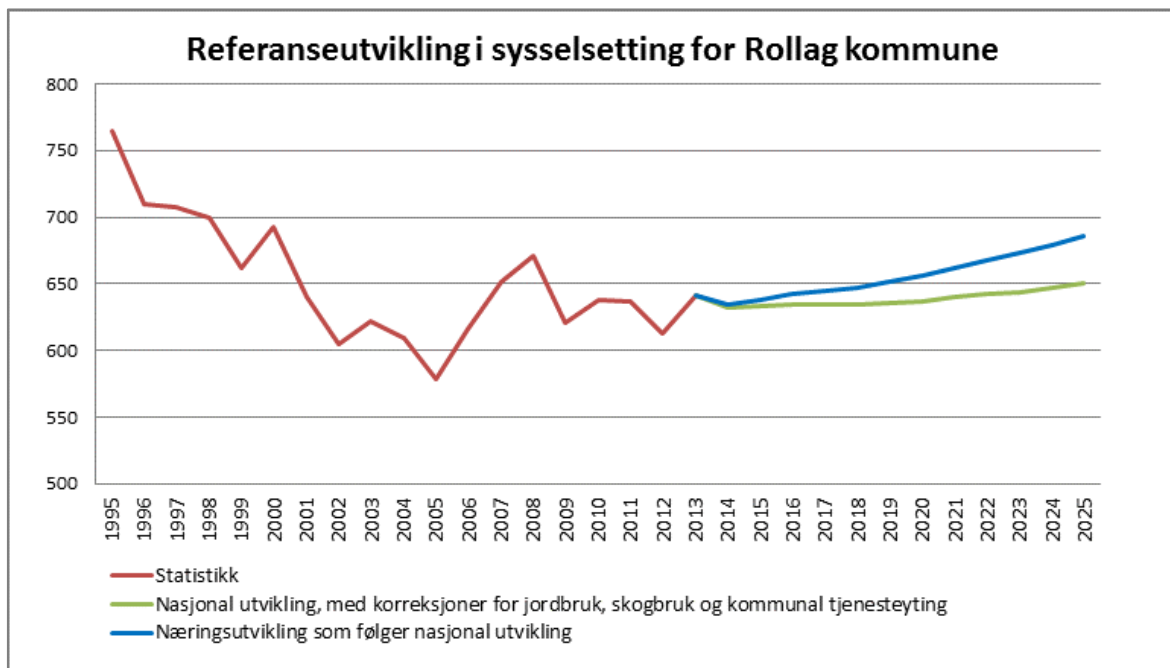
Jord- og skogbruk

Jord- og skogbruk hadde i siste 10-årsperiode en reduksjon nasjonalt på -1,5 prosent, mens den i Rollag økte med 1 prosent. Også for skogbruk var det en økning i Rollag med 2,7 prosent mens den nasjonalt økte med 2,2 prosent,

På grunnlag av disse sammenhengene historisk, har vi redusert utviklingen i kommunal tjenesteyting fra 1,6 prosent til 0,1 prosent, og økt utviklingen i jordbruk fra -1,2 til 0 prosent og i skogbruk fra -1,2 til 1,0 prosent.

Det nederste kurveforløpet i Figur 22 representerer utviklingen hvor kommunal sektor er justert ned i henhold til historisk trend, relativt til den nasjonale utviklingen, mens utviklingen i jord- og skogbruk er økt i forhold til landet. Det innebærer at kommunal sektor får en svakere utvikling enn den nasjonale og ikke endres i særlig grad.

⁴ MODAG (MODell av AGgregert type) er en makroøkonomisk modell for norsk økonomi, utviklet i Statistisk sentralbyrå. Modellen benyttes til framskrivninger og politikkanalyser for sentrale størrelser i økonomien.

Figur 22. Referanseutvikling i sysselsetting for Rollag kommune (Kilde: SINTEF, SSB)

Som utgangspunkt for beregningen av konsekvenser av nedleggelse av KA Rollag, er den justerte utviklingsbanen valgt som referanse for alle tre regioner. Resultatet er en relativt flat sysselsettingsutvikling omtrent på dagens nivå.

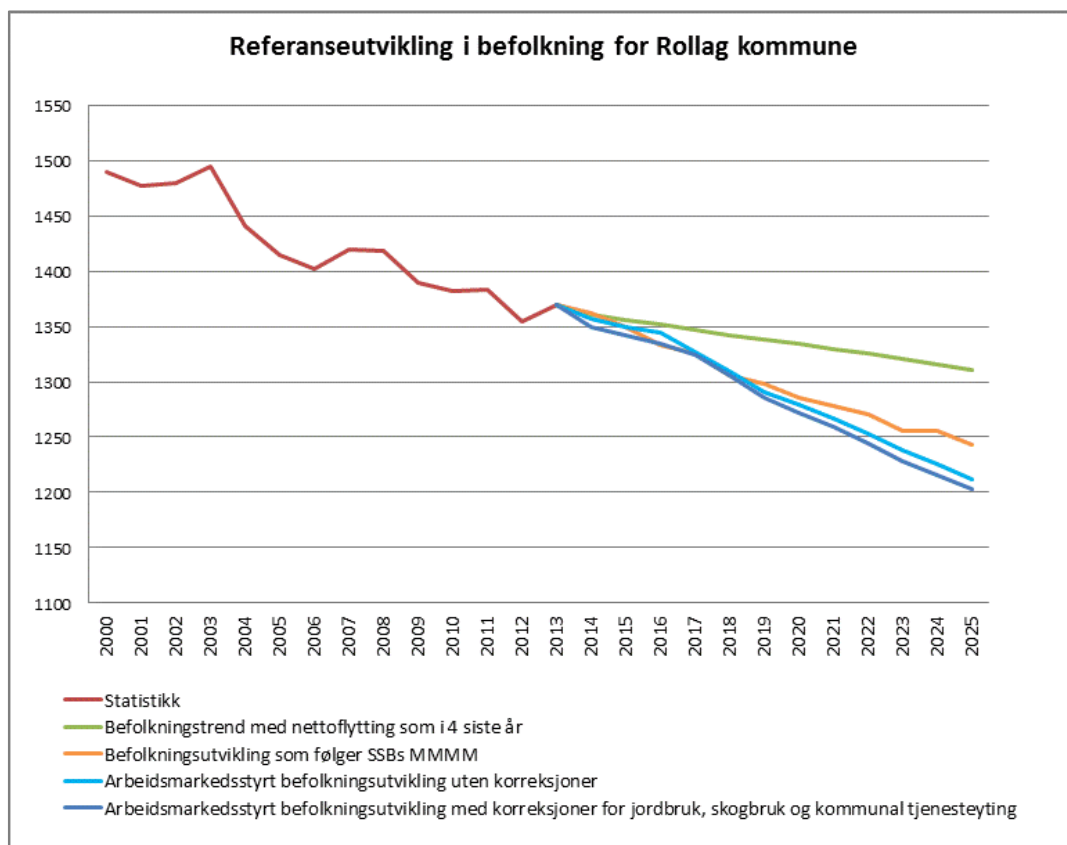
4.2 Befolkningsutvikling

Når det gjelder forventet fremtidig befolkningsutvikling har vi også her modellberegnet alternative referansebaner. Vi har gjort beregninger for følgende alternative forutsetninger for de ulike regionene:

- Trend basert på regional historisk utvikling i nettoflytting (ulike estimeringsperioder)
- Forventet nasjonal utvikling lik utviklingen i SSBs MMMM-prognose for absolutt befolkningsutvikling
- Utviklingsforløp som samsvarer med forventet sysselsettingsutvikling basert på nasjonal utvikling
- Utviklingsforløp som samsvarer med forventet sysselsettingsutvikling basert på nasjonal utvikling med korreksjoner for jordbruk, skogbruk og kommunal tjenesteyting

For alle tre regioner mener vi beregnet fremtidig befolkningsutvikling basert på gjennomsnittlig historisk utvikling gir den mest realistiske referansebanen. Historisk nettoflytting for regionen Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal og Kongsbergregionen har hatt svært sterk vekst siden 2006 som vi antar ikke vil opprettholdes fremover i like stor grad. Beregningene for trendalternativet for disse regionene er derfor basert på gjennomsnittlig historisk utvikling i nettoflytting for en lengre periode enn for Rollag (lengre enn 4 siste år).

Figur 23 viser de alternative utviklingsforløpene for befolkningsutviklingen i Rollag kommune. For tilsvarende figur for Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal, se vedlegg A.

Figur 23. Referanseutvikling i befolkning for Rollag kommune

Som grunnlag for en referanseutvikling i befolkning har vi lagt til grunn følgende forutsetninger for de ulike regionene:

- Rollag: Trend basert på gjennomsnittlig nettoflyttingen de siste 4 år (2010-2013)
- Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal: Trend basert på gjennomsnittlig nettoflyttingen i perioden 2006-2013
- Kongsbergregionen: Trend basert på gjennomsnittlig nettoflyttingen siden i perioden 2000-2013

De øvrige parametere som er lagt opp i Pandamodellen vedr. demografi, arbeidsmarked og regional økonomi har vist seg å være relativt robuste i forhold til disse beregningene, og vi har ikke sett noen grunn til å gå inn og gjøre tilpasninger i disse.

5 Betydningen av KA Rollag

5.1 Kort om metodisk tilnærming

De sysselsettingsmessige konsekvensene av en nedleggelse av KA Rollag er i denne analysen beregnet ved bruk av en kryssløpsmodell i modellverktøyet PANDA som nevnt tidligere. Kongsberg Automotive har vært behjelpelig med å fremskaffe data om KA Rollags virksomhet når det gjelder omsetning, leverandører, innkjøp og informasjon om ansattes ansiennitet, alder og bosted.

Den modellbaserte tilnærmingen er en simulering eller statusanalyse av den regionale økonomien, hvor vi sammenligner situasjonen slik den er i dag med virksomheten til stede (referansebanen), og en situasjon der KA Rollag er fullt ut avvirket, en såkalt kontrafaktisk situasjon. Forskjellen mellom disse to situasjonene sier hvor stor betydning virksomheten har, og illustrerer samtidig ringvirkningene av virksomheten.

Analysen er en statisk analyse og viser ikke hvilke virkninger som oppstår av at økonomien gjenoppretter en ny likevektssituasjon. Det er for eksempel ikke slik at alle sysselsatte i KA Rollag i dag, samt de som er berørt i resten av økonomien gjennom ringvirkningene, vil bli arbeidsledige selv om all aktivitet i virksomheten faller helt bort. Dynamikken i arbeidsmarkedet og ledig kapasitet i økonomien vil kunne kompensere for deler av virkningene gjennom blant annet pendling og flytting. Dette er diskutert nærmere i neste avsnitt.

De sysselsettingsmessige konsekvensene ved en nedleggelse av KA Rollag splittes i 3 ulike typer virkninger:

Direkte sysselsettingsvirkninger

De direkte virkningene har utgangspunkt i den spesifikke aktiviteten i KA Rollag. Den viktigste effekten er den direkte virkningen ved at et gitt antall arbeidsplasser vil forsvinne. For kommunen vil imidlertid konsekvensene være avhengig av hvor mange som faktisk flytter som følge av en nedleggelse. Dersom de fleste av de som i dag bor i Rollag ser på pendling eller ledighet som alternativ, og velger å bli boende, blir den negative effekten ikke så stor.

Leverandørvirkninger (ringvirkninger)

Når det gjelder ringvirkninger beregnes etterspørselsvirkninger som inndeles i virkninger som oppstår hos de direkte underleverandørene (direkte leverandørvirkninger) og virkninger som genereres av disse igjen i det øvrige næringslivet (indirekte leverandørvirkninger). Direkte leverandørvirkninger omfatter i utgangspunktet alle direkte leveranser til KA Rollag basert på mottatte innkjøpsdata fra virksomheten. KA Rollag har oppgitt et innkjøp på ca. 2,3 mill. kr. pr år (2010-priser), hvorav 94 prosent kommer lokalt fra Rollag kommune. Bortfall av dette innkjøpet vi kunne gi konsekvenser for sysselsettingen hos de berørte direkte leverandørene. De indirekte leverandørvirkningene oppstår på grunn av økt etterspørsel fra leverandørenes underleverandører osv. Disse virkningene er langt mer krevende å identifisere og tallfeste, og i praksis vil en ikke søke å tallfeste disse direkte via registreringer. Disse virkningene beregnes derfor i kryssløpsmodellen i PANDA.

Konsumvirkninger

Konsumeffekter kommer via endringer i inntekter og privat konsum knyttet til de som blir direkte og indirekte berørt. Den lokale/regionale økonomien får en negativ effekt via bortfall av kjøpekraft/konsumetterspørsel. Hvor stor denne effekten vil være, avhenger av hvor mange som flytter i forhold til hvor mange som går over til pendling/ledighet.

Når det gjelder beregning av de befolkningsmessige konsekvensene er disse ikke modellberegnet i PANDA. Med utgangspunkt i de beregnede sysselsettingsmessige virkningene, og opplysninger om de ansattes alder og bosted, er det gjort ulike forutsetninger om flytting og flyttingens konsekvenser for den fremtidige befolkningsutviklingen. Beregningen er kun gjort for Rollag kommune.

Vi er ikke kjent med noen bestemt tidsplan som eventuelt skal legges til grunn for vurdering av konsekvenser ved nedleggelsen, for eksempel gjennom en gradvis avvikling av virksomheten. Vi har derfor gjennomført beregningene ut fra at disse endringene gjennomføres i løpet av ett år (2015). Dersom avviklingen skulle skje et annet år i nærmest fremtid vil de akkumulerte virkningene neppe avvike mye fra det som framkommer her. Dersom en nedleggelse strekkes over flere år, vil det være mest riktig å fordele den årlige endringen som er beregnet her, ut på de aktuelle årene.

5.2 Konsekvenser for sysselsetting

KA Rollag har i dag 107 arbeidsplasser. Dette utgjør omtrent 17 prosent av den totale sysselsettingen i Rollag kommune. I tillegg til en direkte konsekvens for disse arbeidsplassene vil også annet næringsliv

påvirkes gjennom underleveranser og konsumvirkninger som beskrevet ovenfor. Tabell 4 viser direkte og indirekte effekter for de tre regionene i 2015 ved en nedleggelse av KA Rollag. Som vi ser av tabellen er det ikke konsekvensene dramatisk forskjellige for de ulike regionene. Det som er verdt å merke seg er at leverandørvirkningene er små da det kun er en liten andel av de totale underleveransene som kjøpes inn lokalt/regionalt. Videre ser vi at konsumvirkningene er betydelig større da disse i stor grad påvirkes av endringer i inntekter og privat konsum knyttet til de 107 som blir direkte og berørt. De indirekte effektene er noe lavere enn i analysen fra 2011 som i hovedsak skyldes færre sysselsatte i KA Rollag, og at virksomhetens lokale og regionale innkjøp er halvert siden den gang.

Tabell 4. Sysselsettingsvirkninger ved en nedlegging av KA Rollag, 2015

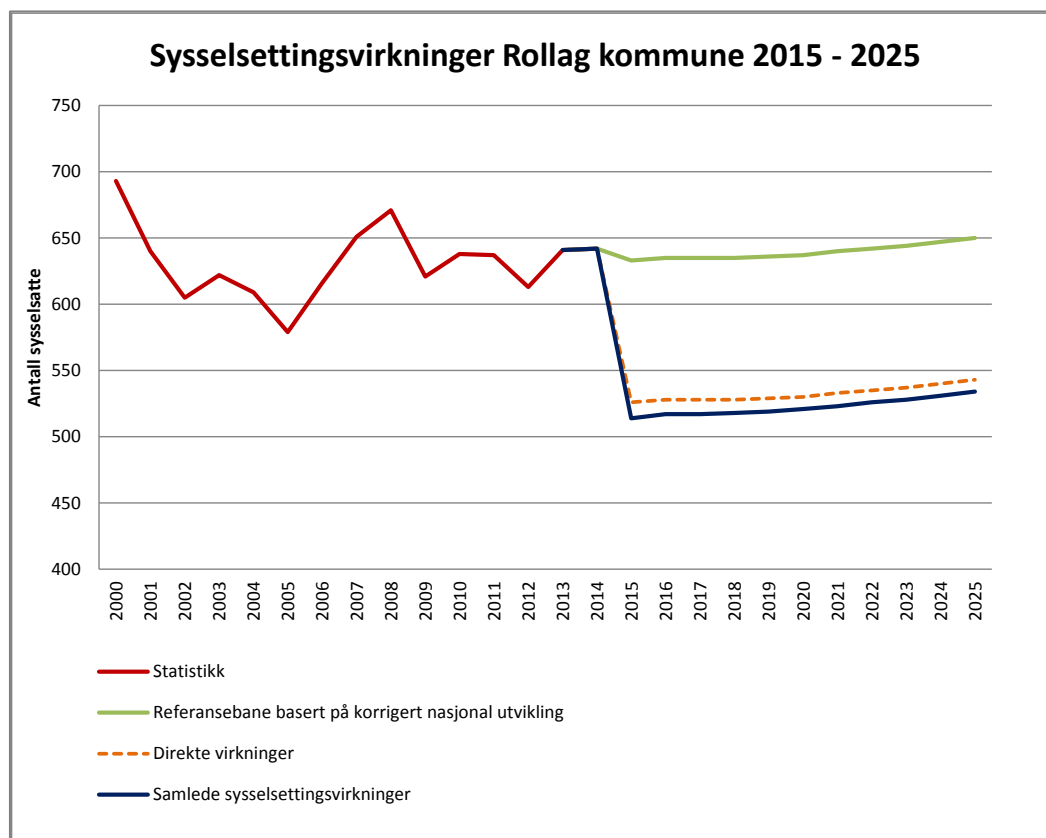
	Rollag kommune	Rollag, Flesberg, Nore og Uvdal	Kongsbergregionen
Direkte sysselsettingsvirkninger	107	107	107
Leverandørvirkninger	1	1	1
Konsumvirkninger	11	15	16
Totale sysselsettingsvirkninger	119	123	124

Tabell 5 viser hvordan de indirekte effektene (leverandørvirkninger og konsumvirkninger) fordeler seg på ulike næringer for Rollag kommune i 2015. Vi ser at varehandelsnæringen er sterkest berørt.

Tabell 5. Indirekte effekter fordelt på næring Rollag kommune 2015

	Sysselsatte Rollag
Ansatte i KA Rollag	107
Indirekte effekter Rollag kommune	12
Jordbruk, skogbruk og fiske	0
Råolje og naturgass, utvinning og rørtransport	0
Industri og bergverksdrift	1
Kraft- og vannforsyning	0
Bygge- og anleggsvirksomhet	0
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	7
Transport og kommunikasjon	1
Finans og forretningsmessig tjenesteyting	1
Offentlig forvaltning og annen tjenesteyting	2
Samlet betydning Rollag kommune	119

Figur 24 viser den beregnet fremtidig sysselsettingsutvikling for Rollag kommune frem til 2025, både for referanseutviklingen med KA Rollag til stede, samt konsekvenser for sysselsettingen ved en nedleggelse av virksomheten. Figuren skiller mellom direkte og indirekte sysselsettingsvirkningene og forutsetter at de 119 sysselsatte som blir berørt forblir ledige.

Figur 24. Syssettingsvirkninger Rollag kommune, 2015 - 2025

Spørsmålet er så hvor mange som kan komme til å flytte fra Rollag som følge av dette, og hvor mange som velger å bli boende og pendle ut av kommunen, eventuelt gå ledig. Dette vil være med å bestemme de langsiktige konsekvensene for sysselsetting og befolkning i de ulike regionene.

Det er flere faktorer som påvirker muligheten for at de 119 personene kan få en annen jobb. Det er lav arbeidsledighet i regionen noe som tilsier at det kan være en etterspørsel etter arbeidskraft. Hvorvidt denne etterspørselen vil være aktuell avhenger selvsagt av kompetansekrav mv. En høy andel av de ansatte hos KA Rollag har både lang ansiennitet og høy alder som beskrevet tidligere. Ansiennitet vil kunne veie opp for enkelte kompetansekrav, mens høy alder vil kunne være mindre attraktivt for arbeidsgiver mht. til ansettelse, og for arbeidstaker mht. omstilling, pendling etc.

5.3 Konsekvenser for befolkning

Vi har kun beregnet konsekvenser for befolkningen for Rollag kommune. Ved beregningen av befolkningskonsekvenser beregnes først konsekvenser for utflytting fra Rollag kommune. Utgangspunktet for beregningen er informasjon om ansatte etter alder og bosted oppgitt av bedriften. Tabell 6 viser hvor mange sysselsatte som bor i Rollag kommune, og alder til disse.

Tabell 6. Sysselsatte i KA Rollag etter bosted og alder, Rollag kommune

Alder	Rollag		
	Bor i kommunen	Innpendling	Sum
30 -	11	8	19
30-40	6	5	11
40 +	49	28	77
Sum	66	41	107

Ved nedleggelse av KA Rollag antar vi at de som har alder 40 + ikke flytter ut av kommunen. Dette gjelder 49 sysselsatte. Videre antar vi at de som er mellom 30 og 40 har en utflyttingssannsynlighet på 50 prosent. Av de som ligger innenfor denne kategorien forventer vi at 3 kan komme til å flytte ut. De som er yngre enn 30 år antar vi alle kan komme til å flytte ut av kommunen. Det omfatter 11 personer, Vi forventer da en samlet utflytting fra Rollag kommune på 14 sysselsatte.

Videre har vi i PANDA beregnet yrkesaktiv pr. utflytter. Vi får da en frekvens på 0,65 yrkesaktive pr. utflytter som innebærer at for hver sysselsatt som flytter ut forventer vi at 1,54 personer flytter med. For de sysselsatte som er under 30 år antar vi halv effekt. På grunnlag av dette har vi beregnet familieutflyttingen å være 3,6 personer for de som er under 30 år og 2 personer for de som er mellom 30-40 år. I sum (sysselsatte og familiemedlemmer) forventer vi en utflytting på ca. 20 personer.

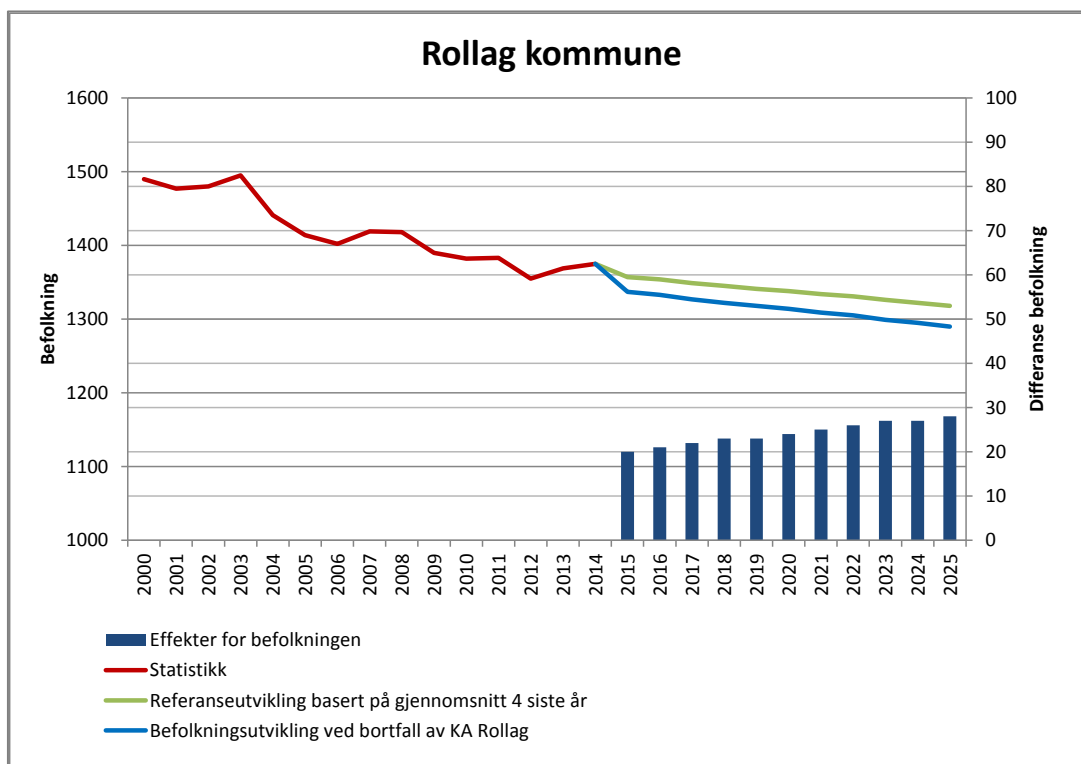
Forventet befolkningsutflytting for Rollag kommune ved en nedleggelse av KA Rollag er gjengitt i Tabell 7.

Tabell 7. Beregnet utflytting fra Rollag kommune ved utflytting av KA Rollag

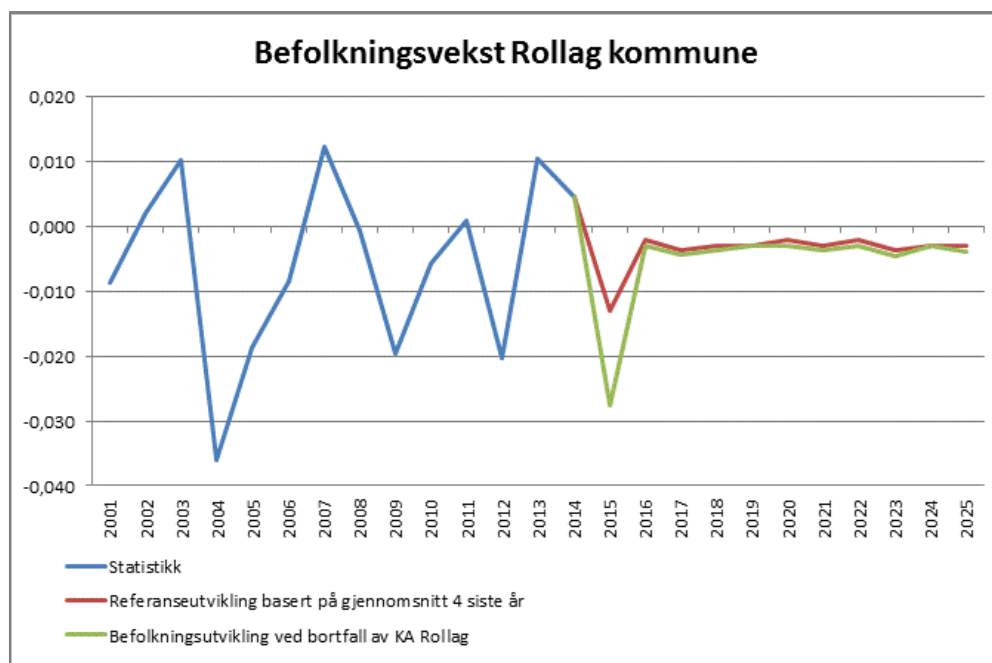
Beregnet utflytting fra Rollag	
Yrkesaktive pr. utflytter	0,65
Alder 30 -	11
Familiemedlemmer	3,6
Sum utflytting 30 -	14,6
Alder 30-40	3
Familiemedlemmer	2,0
Sum utflytting 30-40	5,0
Sum utflytting	19,5

Utflyttingen vil påvirke befolkningsutviklingen i Rollag kommune. I Figur 25 og Figur 26 viser vi grafisk hvordan denne utviklingen vil slå ut i fremtidig befolkningsutvikling i Rollag kommune.

Over tid vil utflyttingen i de yngste aldersgruppene kunne bli større enn det som kommer fram her.

Figur 25. Fremtidig befolkningsutvikling, og effekter for befolkningen, Rollag kommune

Figur 26. Fremtidig årlig befolkningsvekst Rollag kommune, med og uten KA Rollag

Konsekvensene knyttet til arbeidsmarkedet når det gjelder pendling og arbeidsledighet henger først og fremst sammen med eventuell flytting eller ikke for ulike aldersgrupper av ansatte. De arbeidsmarkedsparametrene som ligger til grunn i PANDA-modellen har vært relativt robuste i forhold til denne analysen, og det er ikke foretatt noen endringer i disse. Det viktigste er forutsetningene vi gjør knyttet

til hvor mange personer som kan forventes å flytte når KA Rollag nedlegges, og det er blitt spesielt vurdert, som gjengitt i tabellene foran.

6 Referanser

<http://www.rollag.kommune.no/>

<http://www.kongsbergregionen.no/>

<http://no.wikipedia.org/wiki/Rollag>

Telemarksforskning (1997), KA Rollags betydning for Numedal.

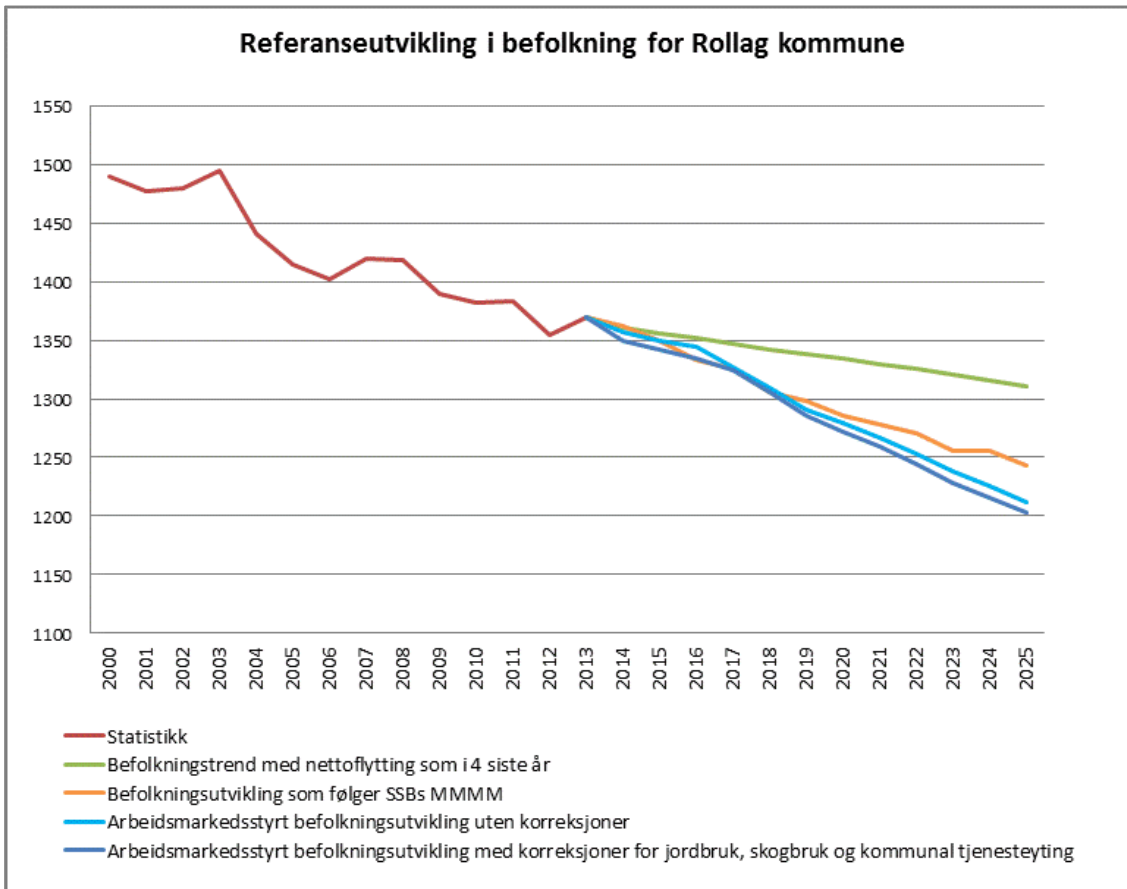
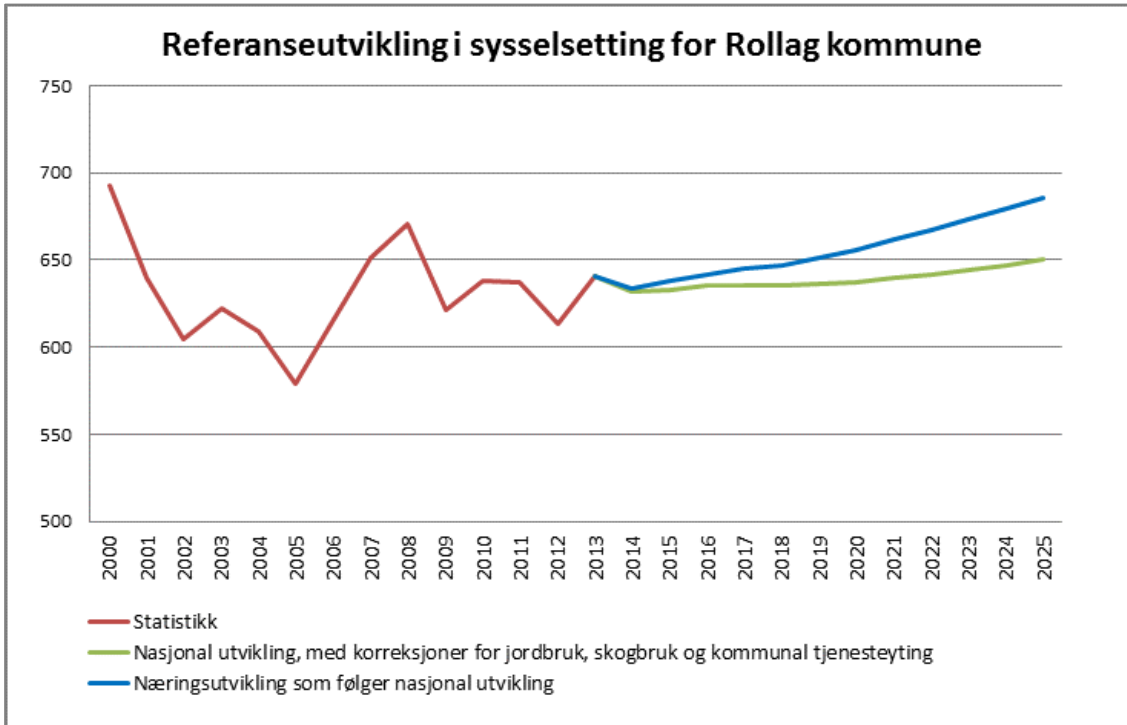
www.ssb.no

Kongsberg Automotive ASA

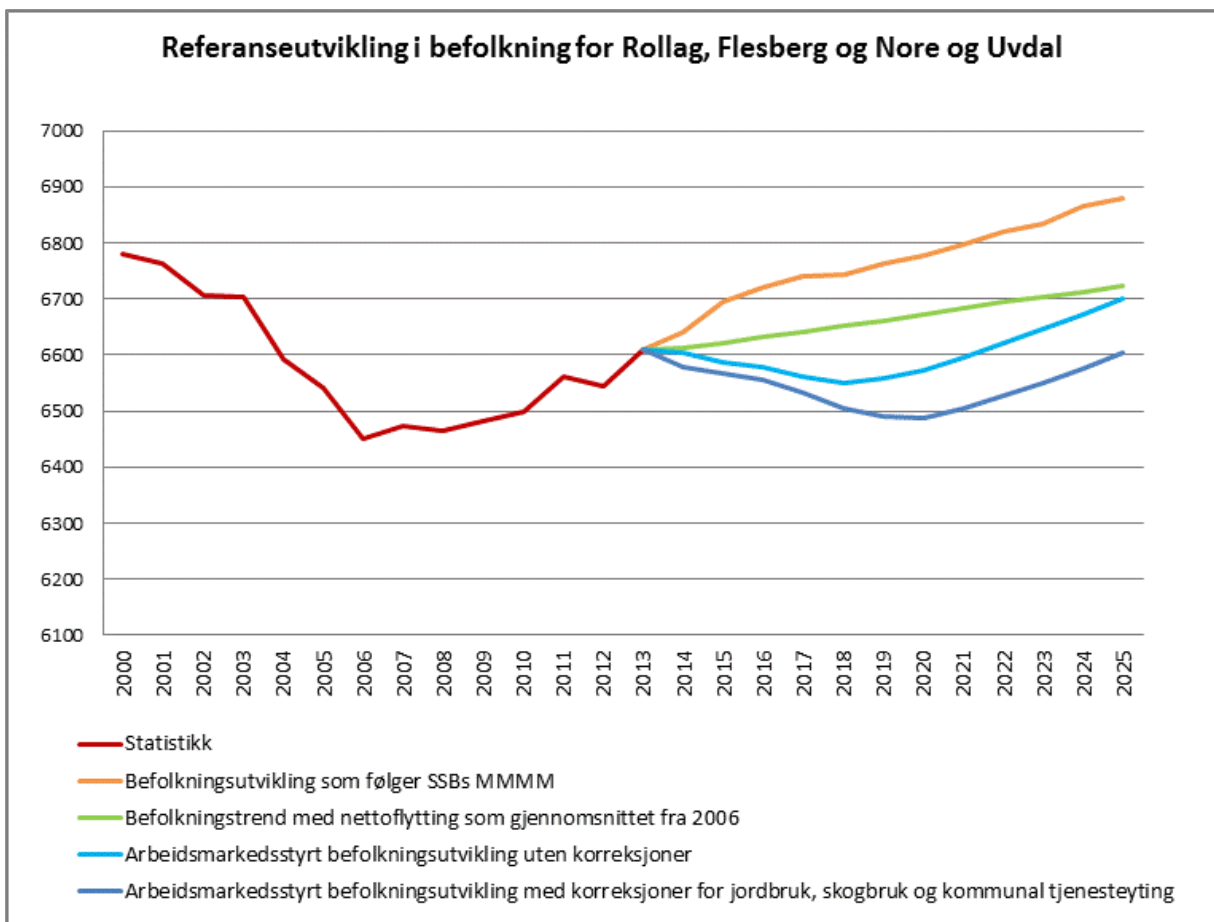
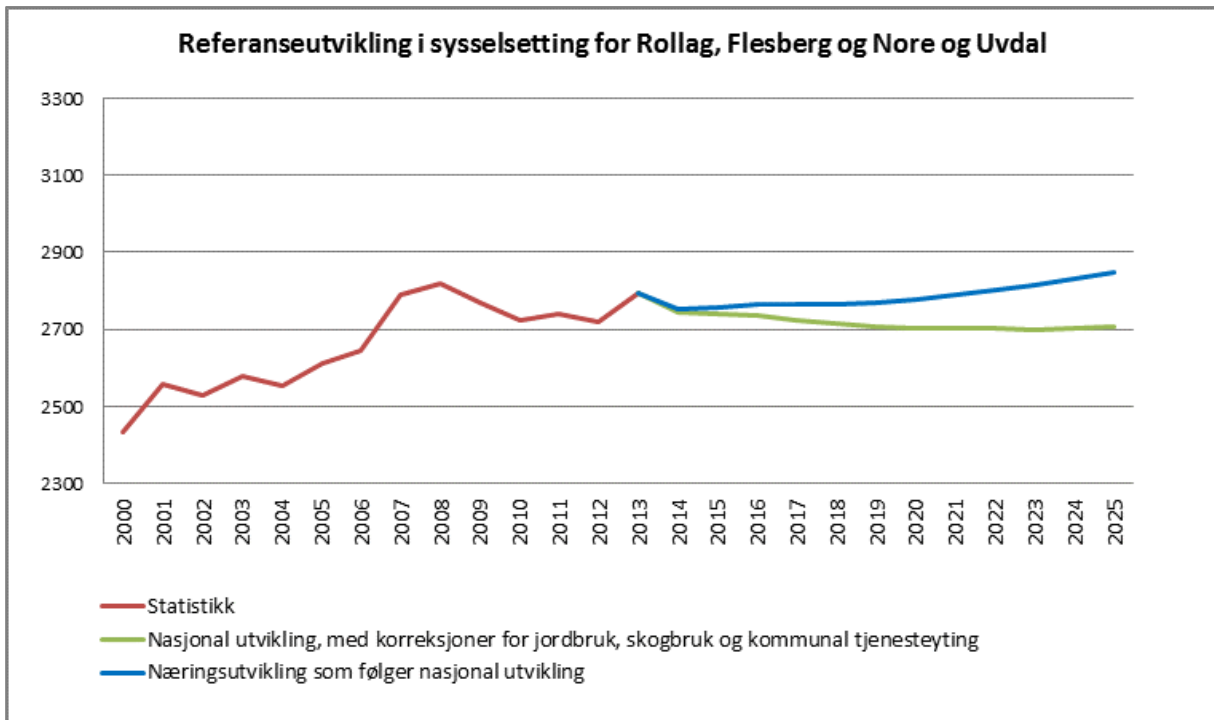
Stokka m.fl. (2012). Regionaløkonomiske virkninger av mineralbrudd i Engebøfjellet. SINTEF rapport A23129

7 Vedlegg A, Referanseutvikling for de ulike regionene

Referanseutvikling Rollag kommune

Referanseutvikling Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal

Referanseutvikling Kongsbergregionen

